

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Ontwerp

Begroting 2020

Meerjarenraming 2021 – 2023

Inhoudsopgave

1	Aanbieding.....	3
1.1	Inleiding.....	3
1.2	Leeswijzer.....	4
2	Programmaplan.....	5
2.1	Algemeen.....	5
2.2	Programma Toetsing en Vergunningverlening.....	5
2.2.1	Wat willen we bereiken?.....	5
2.2.2	Wat gaan we daarvoor doen?.....	5
2.2.3	Wat gaat dat kosten?.....	6
2.3	Programma Toezicht en Handhaving.....	8
2.3.1	Wat willen we bereiken?.....	8
2.3.2	Wat gaan we daarvoor doen?.....	8
2.3.3	Wat gaat dat kosten?.....	11
3	Paragrafen.....	12
3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	12
3.1.1	Weerstandscapaciteit.....	14
3.1.2	Risicoanalyse.....	14
3.1.3	Beheersmaatregelen.....	14
3.1.4	Ratio.....	15
3.1.5	Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer.....	15
3.2	Financiering.....	16
3.2.1	Kasgeldlimiet en de renterisiconorm.....	16
3.2.2	Schatkistbankieren.....	16
3.3	Bedrijfsvoering.....	16
3.3.1	Wat gaat dat kosten?.....	16
3.3.2	Organisatie.....	17
3.3.3	Personeel.....	18
3.3.4	Informatisering en automatisering.....	18
3.3.5	Informatiebeveiliging.....	19
3.4	Onderhoud kapitaalgoederen.....	20
4	Financiële begroting.....	21
4.1	Uitgangspunten.....	21
4.1.1	Begrotingsbeleid.....	21
4.1.2	Loon- en prijsontwikkeling.....	21
4.1.3	Output, voor- en nacalculatie.....	22
4.2	Overzicht van baten en lasten.....	23
4.3	Geprognosticeerde balans per ultimo van het jaar.....	25
5	Besluit Algemeen Bestuur.....	27
6	Bijlagen.....	29
6.1	Exploitatiebegroting.....	29
6.2	Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld.....	32
6.3	BBV-informatie.....	33
6.4	Werkvolume in uren en tariefgroepen 2020.....	35
6.5	Producten- en dienstenlijst 2020.....	36
6.6	Begrippen- en afkortingenlijst.....	43

1 Aanbieding

1.1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2020 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH).

Met de besluitvorming over nacalculatie en verrekenen zijn de stappen om te komen tot volledige uitvoering van het bedrijfsplan ODH ten aanzien van het begroten en verantwoorden doorlopen.

In 2016 is de begroting van lumpsum basis overgegaan naar een begroting op output basis. Met ingang van 2019 worden producten en diensten met de individuele deelnemer verrekend op basis van nacalculatie (AB-besluit van 29 november 2018). Indien de omzet (werkelijke bestede uren x werkelijk uurtarief) meer dan 10% afwijkt van de geraamde omzet dan vindt afrekening tussen de individuele deelnemer en de ODH plaats door middel van facturen. Indien de omzet minder dan 10% afwijkt van de geraamde omzet dan wordt het te verrekenen bedrag met de individuele deelnemer verdisconteerd in een volgend boekjaar door middel van het opnemen van transitoria op de balans.

Dit begrotingsjaar is het eerste jaar dat de Wet Normalisatie Rechtspositie Ambtenaar (WNRA) in werking is getreden. Een nieuwe CAO is voor de medewerkers van toepassing. Bij het opstellen van deze begroting is de verwachting dat ODH aansluit bij de Gemeentelijke CAO. In hoeverre de Haagse variant (G4) ook voor de ODH kan gelden is nog niet duidelijk.

De gestage groei van de dienstverlening van de ODH voor de deelnemers zal ook in deze begroting zichtbaar zijn. De basistaken zoals beschreven in het Besluit Omgeving Recht (BOR) zijn naar verwachting volledig overgedragen.

Zowel de voorbereiding op de komst van Omgevingswet als de maatregelen in het kader van het klimaat zullen in het begrotingsjaar extra werk met zich meebrengen. ODH werkt hard aan het digitaliseren van geografisch georiënteerde data. Dat betekent dat gegevens aan een specifieke locatie kunnen worden gekoppeld. Daarmee is kennis beschikbaar die aangewend kan worden bij het nemen van besluiten over activiteiten in de nabije toekomst. In het begrotingsjaar zullen applicaties ter ondersteuning van het werkproces worden vervangen.

De samenwerking in zowel Zuid-Holland als in het hele land met andere Omgevingsdiensten zal ook dit jaar worden uitgebreid. Kennis en expertise wordt gedeeld waardoor de kwaliteit van de uitvoering toeneemt. De ODH is betrokken bij de zogenaamde 'kenniscommunities', een ontmoetingsplaats van overheden en kennisinstellingen. De regionale vraag naar kennis wordt gekoppeld aan het aanbod. Inzet op versterking van de onderlinge samenwerking tussen Omgevingsdiensten zal de dienstverlening ten goede komen.

De uitgangspunten in het Koersplan ODH ten aanzien van de financiële kaders zijn een op een verwerkt in de voorliggende begroting. Zoals ook uit de jaarresultaten over de afgelopen jaren kan worden opgemaakt ontbreekt enige structurele financiële ruimte om loon- en prijsbijstellingen endogeen op te vangen. De afgesproken productiviteitsstijging zal in dit begrotingsjaar volledig zijn gerealiseerd. Daarmee is, uitgaande van het in 2013 overgedragen werkpakket, ruim 15% bezuinigd. Inmiddels is gebleken dat door deze ingreep de werkdruk zodanig is vergroot dat op onderdelen in de organisatie sprake is van een hoger ziekteverzuim. De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt maken dat de inhuur relatief meer geld gaat kosten en dat het werven van goede medewerkers extra inspanning vereist. Ook in 2020 zullen voor enkele werkvelden specifieke maatregelen worden genomen om een gezonde relatie tussen werk en medewerkers te herstellen dan wel te behouden.

De begroting 2020 is er een zonder franje en biedt geen ruimte om te investeren in de komende maatschappelijke ontwikkelingen in relatie tot de leefomgeving. De ervaring leert dat lopende het begrotingsjaar veelal ad-hoc extra werkzaamheden van de dienst worden gevraagd. Daarvoor zal noodgedwongen veelal het beginsel van additioneel werk van toepassing moeten zijn. De nacalculatie zal inzicht geven of de meer recente overdracht van taken tegen historische lasten wel verantwoord is geweest. Ook in 2020 is het voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen daarbij uitgangspunt.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het programmaplan met de doelstellingen en voornemens van de ODH per programma. Daarin is de beantwoording van de drie W-vragen opgenomen: 'Wat willen we bereiken?', 'Wat gaan we daarvoor doen?' en 'Wat mag het kosten?'. De verplichte paragrafen zijn beschreven in hoofdstuk 3, waarna in hoofdstuk 4 de financiële begroting (met uitgangspunten) staat opgenomen. Het besluit tot vaststelling van de begroting 2020 door het Algemeen Bestuur is opgenomen in hoofdstuk 5. De bijlagen staan in hoofdstuk 6.

2 Programmaplan

2.1 Algemeen

De ODH voert als omgevingsdienst voor de provincie Zuid-Holland en de Haaglandengemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer een overeengekomen takenpakket uit. Hierbij geldt dat de gemeenten en de provincie verantwoordelijk zijn voor de beleidsvorming. Zij doen dat aan de hand van landelijke kaders, landelijke regelgeving en aanwezige eigen beleidsruimte. De eigen beleidsruimte wordt ingevuld aan de hand van gemeentelijke en provinciale bestuurlijke ambities. Het totaal aan landelijke en eigen regelgeving wordt vertaald in een set vastgestelde beleidskaders. Grotendeels zijn deze beleidskaders in regionaal verband in afstemming met de ODH geharmoniseerd. De uitvoering van deze beleidskaders is voor een deel belegd bij de ODH. De doelstelling van de ODH is om bij de uitvoering van de genoemde taken te voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria, te zorgen voor specialismenvorming op inhoud en een bijdrage te leveren aan een constante en eenduidige uitvoering van VTH-taken in de regio.

Uitvoering van de taken geschiedt in 2020 op basis van output, waarbij het werkpakket en de begroting hiervan wordt opgebouwd uit de te verrichten diensten en producten met bijbehorende productprijzen. Deze wijze van begroten sluit aan bij de zaakgerichte organisatie van de taakuitvoering binnen de ODH.

Uitvoering van de asbesttaak wordt door de Haaglandengemeenten op basis van de BOR belegd bij de ODH. Afstemming over de wijze van uitvoeren, de intensiteit en de kosten bevindt zich in een vergevorderd stadium en zal in 2019 worden afgerond.

2.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening

2.2.1 Wat willen we bereiken?

Voorafgaand aan diverse handelingen in de leefomgeving zijn initiatiefnemers (provincie, gemeenten, andere overheden en derden) op basis van regelgeving verplicht om na te gaan of deze handelingen binnen de geldende regels zijn toegestaan. Zo nodig dient het bevoegd gezag (provincie, gemeenten) hiervoor toestemming te verlenen (in de vorm van een toestemming, vergunning, ontheffing of andere vorm van beschikking). Behalve het verlenen van toestemmingen voor allerlei handelingen, worden ook plannen, onderzoeken en andere soorten van rapportages aan de ODH ter toetsing aangeboden.

De ODH zet zich in om de uitvoering van de toetsing en vergunningverlening gerelateerd aan diverse milieuwetten en de groene wetgeving op een efficiënte en professionele wijze te verzorgen, waarbij naast oog voor de inhoud er zeker oog is voor de specifieke omstandigheden en context waarbinnen handelingen plaatsvinden. Daarnaast stelt de ODH zich tot doel om een bijdrage te leveren aan de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet (2021).

2.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Het programma Toetsing en Vergunningverlening (T&V) richt zich op de behandeling van meldingen, toetsingen, vergunningen en beschikkingen die volgen uit de taken die bij de ODH zijn neergelegd.

Een belangrijke pijler wordt gevormd door werkzaamheden gericht op inrichtingen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet milieubeheer (Wm). Verder betreft het de uitvoering van wettelijke taken (toetsing en beschikking) op het gebied van bodem, groen, grondwater, ontgronding, geluid, lucht en externe veiligheid, zowel als eigenstandige taken en als onderdeel van het Wm, Wabo of andere procedures. De taken binnen het programma T&V op groen, grondwater en ontgrondingen voert de ODH geclusterd uit voor het gehele grondgebied van Zuid-Holland. Tot het programma T&V behoort ook het (geluid)beheer van gezondeerde industrieterreinen, het bijhouden van diverse milieudata (bodem, milieu) en het beoordelen van aanvragen aangaande Warmte Koude Opslag (WKO). Verder voert de ODH voor de provincie werkzaamheden uit ten behoeve van het bodemsaneringsprogramma (inclusief uitvoering nazorg en bodemconvenant) en de programmatische aanpak van externe veiligheid, alsmede voor een beperkt aantal gemeenten werkzaamheden ten behoeve van de programmatische sanering van geluidknelpunten.

Verder voert de ODH voor enkele deelnemers adviserende en toetsende taken uit op het gebied van geluid bij festiviteiten en evenementen en brengt daarbij haar deskundigheid op het vlak van akoestiek in.

Onderdeel van het takenpakket is het beoordelen van onderzoeken gericht op het verwijderen en saneren van asbest uit de leefomgeving.

Voor een aantal deelnemers voert ODH adviserende en toetsende taken uit op het vlak van milieu en RO, waarbij vroegtijdig in een ruimtelijk ontwikkelproces gekeken wordt naar de effecten van bepaalde ontwikkelingen op de leefomgeving en vice versa. Door deze aspecten vroegtijdig aan elkaar te verbinden kan de kans op knelpunten in een later stadium worden verkleind of zelfs worden voorkomen. Zeker als er veel milieu aspecten een rol spelen en de vraagstukken complex zijn, kan de ODH van meerwaarde zijn omdat zij veel vakgebieden beheerst en gewend is om vraagstukken multidisciplinair te benaderen. Deze vroegtijdige inzet van de brede deskundigheid van de ODH in ruimtelijke vraagstukken sluit goed aan toekomstige activiteiten in het kader van de Omgevingswet.

Bundeling van alle meldingen, toetsingen en vergunningen c.q. beschikkingen komt voort uit de nauwe verwevenheid van de afzonderlijke (deel)procedures binnen de Wabo en in het licht van de ontwikkelingen in het omgevingsrecht. De ODH heeft algemene en specifieke kennis om de werkzaamheden eigenstandig uit te voeren. De kennis en expertise die voor de taakuitvoering beschikbaar is, kan door opdrachtgevers worden ingezet bij de vorming of uitvoering van hun beleidsprogramma's of ter ondersteuning van bijvoorbeeld planontwikkeling of Milieu effect rapportage (MER) procedures. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Adviestaken op het gebied van Milieu en RO. Advisering over milieuaspecten in ruimtelijke plannen (structuurvisies, bestemmingsplannen en projectbesluiten) en duurzame gebiedsontwikkeling.
- Uitvoeren van diverse overige programmataken, zoals het programma luchtkwaliteit, het programma leren voor duurzaamheid, het programma databeheer etc.
- (Mogelijke) eenmalige adviesopdrachten of inzet van specifieke expertise op verzoek van één van de deelnemers op het gebied van o.a. milieubeheer, bodem, groen, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. In toenemende mate wordt de expertise van de ODH ingezet ter ondersteuning van de beleidsontwikkeling door afzonderlijke deelnemers. Te denken valt aan de beleidsvelden geur, horeca en/of evenementen.
- Ondersteunen van gemeenten in de voorbereiding en aanpak van asbest gerelateerde vraagstukken of inzet van specifieke expertise bij een eventuele programmatische aanpak van de asbestverwijdering.
- Procescoördinatie, zoals de bevoegd gezag rol MER.

Voor de Omgevingswet geldt dat de impact op de taakuitvoering alsook de aard en omvang van de implementatie nog in ontwikkeling is. De contouren beginnen steeds meer zichtbaar te worden. De deelnemers in de ODH zijn actief met hun voorbereidingswerkzaamheden en op regionaal niveau wordt nauw samengewerkt tussen betrokken partners. De ODH is bij deze ontwikkelingen betrokken en is voor deelnemers een (kennis)partner in deze voorbereiding. Aan de hand van de koers en aanpak van afzonderlijke gemeenten als ook op regionaal verband beziet de ODH op welke wijze haar inzet als meerwaarde kan gelden. In de begroting is voorzien in een budget om betrokken te zijn bij de voorbereidingsactiviteiten. Ingeval specifieke activiteiten of werkzaamheden gewenst zijn zullen hierover ook specifieke afspraken gemaakt worden.

2.2.3 Wat gaat dat kosten?

Toetsing en Vergunningverlening	2020	2021	2022	2023
1 Personeel	6.736.000	6.736.000	6.736.000	6.736.000
2 Overige kosten	348.300	348.300	348.300	348.300
3 Additionele werken	0	0	0	0
Totaal programmalasten	7.084.300	7.084.300	7.084.300	7.084.300
4 Overhead	4.415.500	4.415.500	4.415.500	4.415.500
Totaal programmalasten incl. overhead	11.499.800	11.499.800	11.499.800	11.499.800

Lasten

1. Personeel

De post personeel bevat de salariskosten die rechtstreeks aan het programma T&V zijn toegerekend.

2. Overige kosten

De overige kosten bestaan uit de direct aan het programma T&V toegerekende leveringen en diensten (zoals de kosten van het abonnement Databank Flora- en Fauna, publicatiekosten, kosten van onderzoek en bezwaar- en beroep).

3. Additionele projecten

In de begroting 2020 is nog geen rekening gehouden met additionele werken. Nieuwe additionele werken worden via een administratieve wijziging geraamd (en gemeld via de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening).

4. Overhead

Met ingang van 2018 zijn de wijzigingen in de BBV ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. De kosten van de ondersteunende activiteiten worden op één taakveld geregistreerd (overhead) en ook op één centrale plaats in de begroting vermeld. Dit heeft wel een neveneffect dat het zicht op de integrale kostprijs per programma verloren gaat. Om toch de relatie met het primaire proces te leggen, houden wij extra comptabel op basis van de 'oude systematiek' nog zicht op de integrale kostprijs zodat daarop zo nodig sturing kan plaats vinden.

De overhead (bestaande uit de indirecte kosten van de programma's en de kosten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de programma's zoals personele overhead, kapitaallasten, huisvesting etc.) wordt verdeeld op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis worden 82,91 fte toegerekend aan het programma T&V en 83,51 fte aan het programma T&H (verhouding 49,82 : 50,18). In paragraaf 3.3.1 is een specificatie opgenomen van de overhead.

2.3 Programma Toezicht en Handhaving

2.3.1 Wat willen we bereiken?

De combinatie van bijna 30.000 bedrijven en ca. 1,1 miljoen inwoners in het dichtstbevolkte werkgebied van Nederland vraagt om een voortdurende aandacht voor het voorkomen en waar mogelijk terugdringen van milieu- en veiligheidsrisico's. Het programma Toezicht en Handhaving (T&H) richt zich op een adequaat toezicht, behandelen van overlastmeldingen en waar nodig handhavend optreden van inrichtingen, instellingen en personen die zich niet houden aan de wet- en regelgeving. Dit laatste conform de bestuurlijke vastgestelde sanctiestrategie. Het gaat daarbij om het toezicht (administratief en fysiek) en de handhaving op alle bij de ODH ondergebrachte regelgeving, zoals het toezicht op de wet Milieubeheer, bodemsanering, grondstromen, grondwateronttrekkingen en ontgrondingen.

Uitvoering van de taken geschiedt in 2020 op basis van output, waarbij het werkpakket en de begroting hiervan wordt opgebouwd uit de te verrichten diensten en producten met bijbehorende productprijzen. Deze wijze van begroten sluit aan bij de zaakgerichte organisatie van de taakuitvoering binnen de ODH.

2.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Voor het programma T&H geldt dat de werkzaamheden deels te plannen zijn en voor een kleiner deel afhankelijk zijn van klachten, incidenten of aanvragen. Dat betekent dat bij het toedelen van de capaciteit tussen verschillende taakvelden getracht is rekening te houden met een vaste inzet van capaciteit en een flexibele inzet.

In het Besluit omgevingsrecht is opgenomen dat het handhavingsbeleid van een gemeente gebaseerd moet zijn op een analyse van de problemen die zich naar het oordeel van het bestuursorgaan kunnen voordoen met betrekking tot de naleving. Ook dient het handhavingsbeleid inzicht te geven in de prioriteitenstelling met betrekking tot de uitvoering van de voorgenomen activiteiten. Omdat de taken worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) is een regionale probleemanalyse en prioriteitenstelling gemaakt, die door de gemeenten is vastgesteld. De probleemanalyse en prioriteitenstelling hebben tot doel een regionaal uitvoeringskader vast te leggen waarbij ook ruimte is voor lokale en landelijke prioriteiten. Met de probleemanalyse wordt dus een risico gerichte inzet van de beschikbare capaciteit gerealiseerd, waarbij het de bedoeling is dat dezelfde soort bedrijven in de hele regio onderworpen worden aan hetzelfde toezichtregime. Daarnaast wordt de opgestelde startbrief beschouwd als uitgangspunt en input voor de prioriteiten. De toegepaste risicomethodiek is gebaseerd op een weging van de volgende factoren:

- Feitelijk naleefgedrag;
- De mogelijke effecten van potentiële en feitelijke overtredingen;
- Veiligheid, leefbaarheid, natuur- en milieuwwaarden, financieel/economische schade en bestuurlijk imago;
- De kansen op overtredingen;
- Klachten en signalen;
- Landelijke prioriteiten.

Behoudens het risicogericht bezoeken van inrichtingen en werken vindt ook projectmatig en thematisch toezicht plaats. Te denken valt aan ketentoezicht (asbest, grondstromen) of toezicht met een specifieke milieudoelstelling zoals ten aanzien van duurzaamheid of externe veiligheid.

Asbest

Met de Wijziging Besluit Omgevingsrecht (BOR) per 1 juli 2017 is de bedrijfsmatige sanering en verwijdering van asbest en de ketenbenadering op het gebied van toezicht en handhaving onderdeel uit gaan maken van het basistakenpakket dat door de ODH wordt uitgevoerd. De overdracht van de asbesttaken is geagendeerd voor het AB van juni 2019 met het doel om de taken per 1 juli 2019 over te laten gaan. De gevolgen van de taakoverdracht zijn in de voorliggende begroting 2020 nog niet meegenomen.

Overlast

Onderdeel van dit programma is ook de behandeling van overlastmeldingen die verbonden zijn aan de bij de ODH ondergebrachte wettelijke taakuitvoering. Geluidhinder heeft een nadelige invloed op de gezondheid en op de leefbaarheid. Haaglanden kent een groot aantal horecabedrijven waarvan een klein aantal voor (toenemende) hinder door muziek gerelateerde activiteiten in de avond- en vroege nachtperiode zorgen. Geluidsoverlast van de horeca is dan ook een fors onderdeel van het werkpakket in 2020.

Duurzaamheid

Energie besparing is een zowel in EU verband als nationaal een onderwerp met veel politiek- bestuurlijke aandacht en urgentie. Veel gemeenten zijn bezig met lokaal klimaatbeleid en hebben een ambitie om op termijn (vaak in 2030) klimaatneutraal te worden. Zij zijn bezig met een routekaart om hun klimaatambities te verwezenlijken. Energiebesparing bij bedrijven is een belangrijk onderdeel hierin. Immers energie die niet gebruikt wordt, hoeft ook niet (al dan niet duurzaam) opgewekt te worden. Energiebesparing is een belangrijk aspect in het verbeteren van de duurzaamheid. Nederland streeft naar 1,5% energiebesparing per jaar. Zo'n 40% van het energieverbruik in Nederland ligt bij bedrijven.

In het verlengde van de Energiebesparingsaanpak Bedrijven bewandelt de ODH diverse paden om vanuit de kerntaken meer bij te dragen aan een duurzamere leefomgeving.

Duurzame ontwikkeling is op veel thema's een integrale opgave voor de regio. Uitgangspunt is om gemeenten en provincie te ondersteunen bij het halen van duurzame doelen. Te denken valt aan thema's die lokale grenzen overschrijden als milieurendement (energie en grondstoffen) en de milieudruk (op klimaat en kwaliteit lucht, water en bodem), een gezonde leefomgeving draagt bij aan een aantrekkelijke vestigings- en verblijfsregio. Ook mogen duurzaamheidsambities niet belemmerd worden door wet- en regelgeving.

ODH voerde in de afgelopen jaren het Programma Duurzaamheid uit met concrete initiatieven en activiteiten die zich kenmerken door een logische en synergetische meerwaarde en;

- aanhaking bij de taakuitvoering van ODH;
- de aanwezigheid van nut en noodzaak in de markt (en in aansluiting op de doelgroepen; afnemers van energie, bedrijven en instellingen);
- aansluiting op bestuurlijke ambities van de opdrachtgevers;
- beschikbaarheid van geldstromen waarbij een combinatie van de eerste drie mogelijk is.

Eind 2018 is gestart met een verkenning naar mogelijke vervolgprojecten waarmee de ODH -naast de reguliere VTH taakuitvoering- de komende jaren de gemeenten kan ondersteunen bij hun ambities. Pas in de loop van 2019 zal dit tot concrete projectvoorstellen kunnen leiden. Een financiële vertaling naar de begroting 2020 kan pas daarna plaatsvinden.

Vooruitlopend daarop zijn in deze begroting wel een beperkt aantal activiteiten opgenomen op het gebied van duurzaamheid:

1. EED

Sinds 2016 geldt voor veel bedrijven een auditverplichting in het kader van de EED (Europese Energie-Efficiency). De RVO heeft in 2016 alle ondernemingen aangeschreven die volgens gegevens uit de KvK onder de werkingssfeer van de Tijdelijke Regeling EED vallen. Het betreft 305 ondernemingen binnen werkgebied ODH. Om een inschatting te maken welke van de aangeschreven ondernemingen individuele bedrijven zijn en welke concerns (met meerdere vestigingen), is een rekenmethode bedacht om een inschatting te kunnen maken van de werklast voor de ODH voor 2017 en de jaren daarna. Bij een conservatieve schatting wordt ten behoeve van de rekenmethodiek het aantal te beoordelen locaties afgerond op 2.000 vestigingen (Concern hoofdkantoren in Haaglanden, filialen in Haaglanden en individuele bedrijven).

De EED-cyclus heeft een termijn van 4 jaar waarna opnieuw een energie-audit moet worden uitgevoerd en aangeboden aan bevoegd gezag. Dit betekent dat gemiddeld voor 500 inrichtingen per jaar de energie-audits en mogelijk plannen van aanpak moeten worden beoordeeld, steekproefsgewijs inrichtingen gecontroleerd en vastleggen van gegevens. Voor de uitvoering van de EED-richtlijn is in de begroting 2020 een bedrag opgenomen van € 137.200 (op basis van de decembercirculaire 2018).

2. MJA

Naast de EED is in 2017 een nieuwe ronde in verband met het convenant Meerjarenaafspraken (MJA3) voor de periode van 2017 t/m 2020. Het MJA-3 convenant stimuleert al vanaf 1992 dat bedrijven energie efficiënte maatregelen onderdeel laten uitmaken van de bedrijfsvoering. Zo is de afspraak gemaakt dat bedrijven gezamenlijk streven naar 30% energie-efficiëntie verbetering in 2020 ten overstaan van 2005. Via dit convenant committeren bedrijven zich aan het opstellen en uitvoeren van een vierjarig energie-efficiëntieplan. De bedrijven die deelnemen aan de volgende convenant periode dienen voor oktober van dit jaar een (nieuw) Energie Efficiëntie Plannen (EEP's) op voor de periode 2017-2020 op te stellen. Deze plannen worden in eerste instantie door RVO beoordeeld en van advies voorzien. Hiervoor staat een periode van 6 weken. Daarna zal aan de ODH als bevoegd gezag om advies worden gevraagd.

hetgeen gedurende 2017 heeft plaats gevonden. De ODH zal de energieplannen van de MJA (meerjarenafspraak) bij de bedrijven monitoren.

3. Deelcontrole duurzaamheid

In 2020 zullen -indien opgenomen in het werkplan- de deelcontroles duurzaamheid bestaan uit het inventariseren van energieverbruik, te treffen maatregelen (besparingspotentieel) en vooral ook advisering t.a.v. de aankomende informatieplicht. Daarnaast kunnen deze controles gebruikt worden bij bedrijven die meer uitgebreide advisering/uitleg voor de EED/MJA nodig hebben. Duurzaamheidscontroles nemen in tegenstelling tot reguliere controles meer tijd in beslag; fysieke controle, administratieve ondersteuning, beoordeling rapportages en plannen van aanpak en handhaving. Tevens dient er monitoring van de voortgang op het gebied van duurzaamheid (energie en vervoersmanagement) bij de bezochte bedrijven plaats te vinden. Daarbij kan het mogelijk nodig zijn dat vergunningen op de energieparagraaf moeten worden aangepast. Gekozen is voor met name de stimulerende aanpak waardoor soms meerdere bezoeken aan een bedrijf noodzakelijk zijn.

4. Toezicht op basis van artikel 2.14/2.15 Activiteitenbesluit als standaard onderdeel van de reguliere integrale Wm-controles

Toezicht op energiebesparing tijdens regulier WM-controles vindt enerzijds plaats in het kader van de artikelen 2.14C en 2.15 en anderzijds voortvloeiende uit vergunningeisen. De besparingsverplichting geldt voor 'drijvers van een inrichting'. In de praktijk is dat iedere bedrijfsmatige activiteit die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en of meer dan 25.000 m³ aardgas verbruikt. Het betreft niet alleen ondernemers, maar ook bijvoorbeeld scholen en ziekenhuizen.

5. Informatieplicht energiebesparing (EML)

Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht bedrijven en instellingen (inrichtingen) om energie te besparen. In 2019 verandert deze regelgeving. Naast de bestaande energiebesparingsplicht komt er een informatieplicht voor bedrijven en instellingen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas(equivalent) per jaar verbruiken. Iedere inrichting die onder de energiebesparingsplicht valt, moet dus óók een rapport opsturen aan het bevoegd gezag. Het gaat om gegevens waarmee de controle op de energiebesparingsplicht gebeurt.

Door een informatieplicht te presenteren, komt de informatie vrij waarmee ook informatie gestuurde handhaving beter mogelijk wordt. Tegelijk moedigt de informatieplicht "het bedrijfsleven" aan om met energiebesparing te starten. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor toezicht op en handhaving van de wettelijke energiebesparingsplicht én informatieplicht. Een melding hoeft niet beoordeeld te worden door het bevoegd gezag; de informatie wordt gebruikt om prioriteiten te stellen en te bepalen op welke wijze toezicht en handhaving moet plaatsvinden.

De deelname aan de crisisorganisatie van de opdracht gevende organisaties maakt deel uit van dit programma. Bij dit programma zijn diverse toezichttaken geclusterd vanuit de onderlinge verwevenheid en een verdere samensmelting van toezicht binnen het omgevingsrecht. De ODH is zo ingericht dat het de T&H-taken eigenstandig kan uitvoeren en dat de daarvoor benodigde kennis aanwezig is. Na 5 jaar deelname wordt ervaren dat door ontwikkelen de volgende stap is; op het gebied van de interne organisatie, uitbreiding van expertise op het gebied van crisisbeheersing en herschikking van de taakverdeling. Maar ook in de samenwerking met gemeenten en partners (VRH, brandweer en GHOR) door de contacten te intensiveren. Dit leidt vervolgens tot het verbeteren van het opleiding- en oefenprogramma, maar ook het verbeteren van de dienstverlening tijdens een crisis en in de nazorgfase.

Vorbereiding op de omgevingswet specifiek voor het vakgebied van Toezicht & Handhaving is tevens onderdeel van dit programma.

2.3.3 Wat gaat dat kosten?

Toezicht en Handhaving	2020	2021	2022	2023
1 Personeel	6.665.500	6.665.500	6.665.500	6.665.500
2 Overige kosten	184.200	184.200	184.200	184.200
3 Additionele werken	0	0	0	0
Totaal programmalasten	6.849.700	6.849.700	6.849.700	6.849.700
4 Overhead	4.447.500	4.447.500	4.447.500	4.447.500
Totaal programmalasten incl. overhead	11.297.200	11.297.200	11.297.200	11.297.200

Lasten

1. Personeel

De post personeel bevat de salariskosten die rechtstreeks aan het programma T&H zijn toegerekend.

2. Overige kosten

De overige kosten bestaan uit de direct aan het programma T&H toegerekende leveringen en diensten (zoals de kosten van werkmateriaal en -kleding, kosten van onderzoek en bezwaar- en beroep).

3. Additionele projecten

In de begroting 2020 is nog geen rekening gehouden met additionele werken. Nieuwe additionele werken worden via een administratieve wijziging geraamd (en gemeld via de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening).

4. Overhead

Met ingang van 2018 zijn de wijzigingen in de BBV ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. De kosten van de ondersteunende activiteiten worden op één taakveld geregistreerd (overhead) en ook op één centrale plaats in de begroting vermeld. Dit heeft wel een neveneffect dat het zicht op de integrale kostprijs per programma verloren gaat. Om toch de relatie met het primaire proces te leggen, houden wij extra comptabel op basis van de 'oude systematiek' nog zicht op de integrale kostprijs zodat daarop zo nodig sturing kan plaats vinden.

De overhead (bestaande uit de indirecte kosten van de programma's en de kosten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de programma's zoals personele overhead, kapitaallasten, huisvesting etc.) wordt verdeeld op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis worden 82,91 fte toegerekend aan het programma T&V en 83,51 fte aan het programma T&H (verhouding 49,82 : 50,18). In paragraaf 3.3.1 is een specificatie opgenomen van de overhead.

3 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de ODH. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie in welke mate de ODH in staat is onvoorziene tegenvallers op te vangen. Inzicht in het weerstandsvermogen van de ODH is belangrijk om de continuïteit van de organisatie te kunnen garanderen. Het weerstandsvermogen kan worden bepaald als het risicoprofiel bekend is. Het risicoprofiel omvat alle onderkende risico's voor de dienst, waarbij per risico de mate van beheersing is vastgesteld om inzicht te verkrijgen in hoeverre een risico daadwerkelijk kan optreden. Vervolgens kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen en mogelijkheden die de dienst beschikbaar heeft om niet begrote, substantiële kosten financieel op korte termijn af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit).

De ODH streeft er naar om de impact van risico's te minimaliseren. Dit betekent dat een weerstandscapaciteit beoogd wordt die ten minste het predicaat 'voldoende' krijgt. Dat komt neer op een gewenst ratio voor de weerstandscapaciteit tussen de 1,0 en 1,4.

In het Algemeen Bestuur van 27 juni 2016 is de 'Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement' vastgesteld, waarbij het volgende is besloten:

1. Voor het identificeren en beheersen van de risico's maakt de ODH gebruik van het model 'Integraal risicomanagement', een standaard methodiek voor het identificeren en beheersen van risico's;
2. Het weerstandsvermogen wordt berekend door de weerstandscapaciteit te delen door de financiële omvang van de in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen risico's, waarbij de ODH streeft naar een weerstandsratio van tussen de 1,0 en 1,4.
3. De maximumomvang van de weerstandscapaciteit wordt gebaseerd op het risicoprofiel waarbij voor de gekwantificeerde risico's en niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van een maximum van 5% van de bij begroting geraamde structurele exploitatielasten; voor het deel dat uitgaat boven de 5% zijn de deelnemers verantwoordelijk.
4. Op basis van de risicoanalyse vindt bijstelling plaats van het risicoprofiel via de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de jaarrekening en begroting, waarbij voor de kwantificering van de risico's een ondergrens wordt gehanteerd van € 50.000.
5. De nota Weerstandsvermogen en risicomanagement wordt één keer per vier jaar opgesteld, waarbij wordt gezien of de uitgangspunten voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit moeten worden bijgesteld. Daarbij wordt dan tevens het reservebeleid betrokken (als integraal onderdeel van de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement).

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Voor de bepaling of de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de (gekwantificeerde) risico's af te dekken, wordt gebruik gemaakt van een tabel die landelijk¹ wordt gehanteerd. In deze tabel wordt een gradatie aangegeven van 'ruim onvoldoende' tot 'uitstekend'.

---

¹ Dit is de meest gebruikte kwantitatieve waarderingsmethode die is ontwikkeld door Nederland Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente.

Tabel 1 Richtlijnen weerstandscapaciteit

Betekenis ratio	Ratio weerstandscapaciteit
Uitstekend	$> 2,0$
Ruim voldoende	$1,4 < x < 2,0$
Voldoende	$1,0 < x < 1,4$
Matig	$0,8 < x < 1,0$
Onvoldoende	$0,6 < x < 0,8$
Ruim onvoldoende	$< 0,6$

Voor het bepalen van de kwantificeerbare risico's wordt eerst het financieel risico ingeschat om vervolgens via een weging (wat is de impact en hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet?) de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen.

Voor zowel de impact (financiële bandbreedte) als voor de kans dat een risico zich voordoet (waarschijnlijkheid) wordt uitgegaan van een indeling in vijf klassen (zeer groot, groot, gemiddeld, klein en zeer klein).

Tabel 2 Weging risicoprofiel (waarschijnlijkheid en financiële bandbreedte)

Klasse Kans (waarschijnlijkheid)

Kans	
1. Zeer klein	1-20%
2. Klein	21-40%
3. Gemiddeld	41-60%
4. Groot	60-80%
5. Zeer groot	81-100%

Klasse Financiële Bandbreedte

Financiële gevolgen	
1. Zeer klein	Financieel risico $x < € 50.000$
2. Klein	$€ 50.000 < x > € 100.000$
3. Gemiddeld	$€ 100.000 < x > € 200.000$
4. Groot	$€ 200.000 < x > € 500.000$
5. Zeer groot	$x > € 500.000$

Met behulp van een risicoscore worden de risico's gerangschikt en wordt inzichtelijk welke risico's het meest belangrijk zijn om te worden beheerst. De risicoscore wordt bepaald door de klassen van kans en gevolg te vermenigvuldigen volgens onderstaande formule, waarbij de maximale score 25 is (5×5).

Op basis van het indelen van de risico's in bovenvermelde klassen wordt een risicomatrix opgesteld. De risicomatrix geeft een indicatie van de potentiële impact van het risico. Hieronder is de risicomatrix weergegeven die gebaseerd is op bovenvermelde risicoklassen. Hierbij geldt bij het intekenen van een risicoscore dat hoe hoger de risicoscore, hoe donkerder de kleur, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico is.

Tabel 3 Risicomatrix

		Impact				
		x < € 50.000	€ 50.000 < x > € 100.000	€ 100.000 < x > € 200.000	€ 200.000 < x > € 500.000	x > € 500.000
Kans	Zeer groot (81-100%)	5	10	15	20	25
	Groot (61-80%)	4	8	12	16	20
	Gemiddeld (41-60%)	3	6	9	12	15
	Klein (21-40%)	2	4	6	8	10
	Zeer klein (0-20%)	1	2	3	4	5

3.1.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de ODH bestaat uit de Algemene reserve (AR) en de post onvoorzien. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit (inclusief de post onvoorzien) bedraagt, rekening houdende met onttrekkingen uit de AR waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden en waarover besluitvorming in voorbereiding is, € 1.116.500. De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt € 1.071.400 (tabel 4).

De incidentele weerstandscapaciteit is € 51.400 hoger dan op basis van het risicoprofiel (tabel 5) nodig is, maar ligt € 68.500 onder het maximum van de begrote structurele exploitatielasten (5% van € 22.797.000 is € 1.139.900).

Tabel 4 Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	Stand 1-1-2020	Nog te muteren	Restant capaciteit
Algemene Reserve	1.071.386	0	1.071.386
Onvoorzien (structureel)	45.100	0	45.100
Totaal weerstandscapaciteit	1.116.486	0	1.116.486

3.1.2 Risicoanalyse

Bij de vaststelling van de Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement heeft het AB besloten voor het identificeren en beheersen van de risico's gebruik te maken van het model 'Integraal risicomanagement', een standaard methodiek voor het identificeren en beheersen van risico's. In 2019 vindt een herijking van het risicoprofiel plaats.

Tabel 5 Risicoprofiel

Soort risico	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Risico-score	Beheersmaatregel	Bandbreedte financieel risico	Benodigde weerstandscapaciteit
Bedrijfsproces	Uitval bijzondere omstandigheden	Exploitatieverlies	Zeer groot	Gemiddeld	15	Verzuimbeleid	€ 0,8 miljoen	400.000
Juridisch/aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid handelen ODH	Exploitatieverlies	Groot	Gemiddeld	12	Aansprakelijkheidsverzekering	€ 0,5 miljoen	200.000
Materieel	Uitval van hard- en softwaresystemen	Exploitatieverlies	Zeer groot	Zeer klein	5	Noodstroomvoorziening en uitwijk	€ 2,0 miljoen	200.000
	Het buiten gebruik zijn van de huisvesting	Exploitatieverlies	Zeer groot	Zeer klein	5	-	€ 1,4 miljoen	140.000
Product/dienst	Verschil vraag en aanbod producten en diensten	Schaalnadeel	Zeer groot	Zeer klein	5	Flexibele schil (nog te vormen)	€ 0,8 miljoen	80.000
Totaal gekwantificeerde risico's								1.020.000

3.1.3 Beheersmaatregelen

Bedrijfsproces

De ODH probeert zo veel als mogelijk uitval als gevolg van calamiteiten te voorkomen. Hier valt ook uitval als gevolg van ziekteverzuim onder. Net als voorgaande jaren krijgt het ziekteverzuim en de toepassing daarvan in 2018 nadrukkelijk de aandacht. Langdurige ziektegevallen worden periodiek met de leidinggevenden besproken in het Sociaal Medisch Team (SMT) met als doel een zo snel mogelijke re-integratie.

Ook calamiteiten (zoals grootschalige milieu-incidenten) waarbij de inzet van menskracht en middelen van de ODH wordt gevraagd kunnen tot extra kosten leiden.

Juridisch/aansprakelijkheid

Voor zover de dienst aansprakelijk wordt gesteld voor enige vorm van schade is een verzekering afgesloten. Er bestaat de mogelijkheid dat er gedeeltelijke dekking zal zijn. Een inschatting te maken van een orde van grootte is ondoenlijk omdat de diversiteit van mogelijke aansprakelijkheidsstellingen groot is. Omdat voor grote bedragen er naar verwachting een afwijkend proces zal worden gelopen, is in dit kader een bedrag van € 0,5 miljoen in relatie tot het weerstandsvermogen benoemd.

Materieel

Ten aanzien van de hardware is door middel van het realiseren van uitwijkmogelijkheden als mede het optimaliseren van de condities in de primaire werksituatie het afgelopen jaar geïnvesteerd in het beperken van de risico's. Bij een calamiteit zullen deze voorzieningen er voor zorgdragen dat zowel het bedrijfsproces als de beschikbaarheid van gegevens niet voor lange tijd ontregeld zijn en er geen data verloren gaan.

Het tijdelijk niet kunnen gebruiken van de huisvesting (bijvoorbeeld als gevolg van brandschade) heeft voor de ODH als huurder ook grote financiële gevolgen.

Productie/dienst

Doel van de ODH is te komen tot een dienst die in staat is doelmatig en doelgericht de huidige en toekomstige VTH taken uit te voeren en integrale adviezen uit te brengen over ontwikkeling en behoud van een duurzame leefomgeving. Het streven is er op gericht deze kennis binnen de dienst beschikbaar te hebben. Incidenteel gevraagde kennis kan 'van de markt' worden betrokken. De strategische personeelsplanning is daarop afgestemd. Doel is een relatief grote harde kern met veel kennis en daaromheen een flexibele schil om incidentele vragen en fluctuaties in de vraag van regulier werk op te kunnen vangen.

3.1.4 Ratio

Uit het risicoprofiel blijkt een kwantificeerbaar risico van € 1.020.000. De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt € 1.071.400.

De verhouding tussen de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit wordt weergegeven in een ratio. Deze bedraagt $\frac{€ 1.071.400}{€ 1.020.000} = 1,05$.

Het weerstandsvermogen wordt daarmee als 'voldoende' beoordeeld en komt daarmee overeen met de uitgangspunten zoals vastgelegd in de Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement.

3.1.5 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

Tabel 6 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Netto schuldquote	-1,6%	5,3%	2,8%	0,8%	-1,3%	-3,1%
Solvabiliteitsratio	7,6%	6,2%	6,1%	6,1%	6,1%	6,1%
Structurele exploitatieruimte	-0,5%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de vlottende activa minus de vlottende passiva ten opzichte van het saldo van de baten, exclusief mutaties reserves. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de ODH ten opzichte van de eigen middelen.

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen ten opzichte van de totale passiva en geeft aan in welke mate de ODH het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden (in hoeverre is de ODH in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding weer van de structurele lasten en baten ten opzichte van het saldo van de baten.

In bijlage 6.2 is een berekening van de ratio's opgenomen.

3.2 Financiering

Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), is elke gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury. Deze paragraaf Financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

3.2.1 Kasgeldlimiet en de renterisiconorm

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. Volgens de Wet FIDO bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het totaal van de (primitieve) begroting en dat is voor 2020 € 1,863 miljoen.

Er is een treasurywet opgesteld voor de omgang met liquide middelen. Hiervoor is met de Bank Nederlandse Gemeenten een overeenkomst gesloten. Er wordt alleen geleend voor kapitaaluitgaven die de reguliere bedrijfsvoering betreffen, dit zullen naar het huidige beeld met name ICT-investeringen zijn. In het treasurywet is tevens aangegeven dat voor financieringsdoeleinden het gebruik van derivaten niet is toegestaan.

3.2.2 Schatkistbankieren

Met ingang van 16 december 2013 is de wet Schatkistbankieren voor decentrale overheden in werking getreden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk.

3.3 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de milieuprogramma's. Het welslagen van deze programma's is mede afhankelijk van de doelmatigheid, transparantie en kwaliteit van de bedrijfsvoering. De externe dienstverlening is gebaat bij een goede interne bedrijfsvoering. De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Tot en met 2017 werden de kosten van alle ondersteunende activiteiten die niet rechtstreeks aan de programma's konden worden toegerekend over de programma's verdeeld op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Met ingang van 2018 worden de kosten van de ondersteunende activiteiten, hierna te noemen overhead, op één centrale plaats in de begroting vermeld.

3.3.1 Wat gaat dat kosten?

Overhead	2020	2021	2022	2023
1 Personeel	6.028.400	6.028.400	6.028.400	6.028.400
2 Kapitaallasten	581.600	581.600	581.600	581.600
3 Overige kosten	2.207.900	2.207.900	2.207.900	2.207.900
4 Additionele werken	0	0	0	0
5 Onvoorzien	45.100	45.100	45.100	45.100
Totaal overhead	8.863.000	8.863.000	8.863.000	8.863.000

1. Personeel

De kosten van personeel bestaan uit de volgende kosten:

• Kosten van personeel – salarissen	€	4.226.500
• Kosten van personeel – inhuur derden	€	150.500
• Kosten van personeel – inhuur derden ICT (specialistische inhuur)	€	522.300
• Kosten van personeel – inkoop diensten ICT (servicedesk en uitwijkvoorziening)	€	306.800
• Kosten van personeel – opleidingskosten	€	428.000
• Kosten van personeel – algemene personeelskosten	€	<u>394.300</u>
Totaal personeel	€	6.028.400

2. Kapitaallasten

Betreft kapitaallasten investeringen in ICT en huisvesting en inventaris.

3. Overige kosten

De overige kosten bestaan uit de volgende kostensoorten:

• Huisvestingskosten	€	681.700
• ICT	€	903.500
• Vervoerskosten (wagenpark)	€	115.800
• Diverse bedrijfskosten (verzekeringen, accountantskosten, abonnementen, kosten van onderzoek, kosten van bezwaar- en beroep etc.)	€	<u>506.900</u>
Totaal overige kosten	€	2.207.900

De kosten van onderzoek en kosten van bezwaar- en beroep zijn in tegenstelling tot voorgaande jaren niet meer rechtstreeks aan de programma's toegerekend, maar op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis.

4. Additionele werken

In de begroting 2020 is nog geen rekening gehouden met additionele werken. Nieuwe additionele werken worden via een administratieve wijziging geraamd (en gemeld via de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening).

5. Onvoorzien

Betreft post voor niet voorziene uitgaven

De overhead wordt verdeeld op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis wordt 82,91 fte toegerekend aan het programma T&V en 83,51 fte aan het programma T&H (verhouding 49,82 : 50,18). Dit komt neer op een bedrag van € 4.415.500 voor T&V en een bedrag van € 4.447.500 voor T&H.

3.3.2 Organisatie

In 2018 is het Koersplan 2018-2021 vastgesteld. In 2019 en 2020 worden de laatste stappen gezet in het bereiken van de afgesproken norm van 1.390 productieve uren. Feitelijk is dit een soort van laatste stap van het bereiken van de gewenste efficiencywinst zoals die is ingezet vanaf het Bedrijfsplan uit 2012 'Naar een professionele Omgevingsdienst Haaglanden'. De efficiëncyslag heeft plaatsgevonden en de formatie is in de periode 2013-2020 afgebouwd met het aantal afgesproken formatieplaatsen. Omdat er tegelijkertijd extra taken door de deelnemers zijn ingebracht, is er toch sprake van een netto groei. In 2019 is deze groei en doorontwikkeling van de organisatie voortgezet. Daarbij is er ook in 2019 nog sprake geweest van frictiekosten waardoor niet alle functies bezet zijn geweest. Eind 2019 zijn de meeste van deze kosten afgerond waardoor in 2020 met de vrijkomende ruimte de organisatie verder op sterkte gebracht kan worden en de beoogde kwaliteitsimpuls meer vorm zal kunnen krijgen. Vanwege de toenemende digitalisering en complexiteit in de samenleving staat ook de inrichting van de ODH niet stil. Een continue organisatieontwikkeling (mensen, functies en processen) is noodzakelijk om overeind te blijven in deze tijd.

3.3.3 Personeel

De kwaliteit van producten en het niveau van dienstverlening staat centraal in de permanente doorontwikkeling van de organisatie. Daarbij is het behoud van kennis en expertise in het licht van een toegenomen arbeidsmarkt mobiliteit en de uitstroom van kennis wegens het bereiken van de AOW-leeftijd een belangrijk aandachtspunt. Er is daarom veel aandacht voor arbeidsmarktcommunicatie en samenwerking met scholen om het personeelsbestand kwantitatief en kwalitatief op sterkte te houden. In dit kader is in 2016 de regeling 'Generatiepact' ingevoerd, waarvan anno 2019 ongeveer 30 personen gebruik maken. De vrijvallende ruimte wordt zo veel mogelijk door jong personeel (< 30 jaar) ingevuld. Ook de snelle ontwikkelingen op technologische gebied en de vele wettelijke veranderingen (denk aan Wnra, BOR, Omgevingswet, aanbestedingswet, AVG e.a.) vragen aandacht om blijvend te investeren in kennis en kunde van het personeel om opgewassen te blijven tegen de uitdagingen die dit met zich meebrengt en garant te blijven staan voor een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van het overeengekomen takenpakket en tevens te kunnen voorzien in de toekomstige specifieke behoeftes van de deelnemers. Via strategische personeelsplanning en kennismanagement worden concrete mogelijkheden ingezet onder andere door scholingsmogelijkheden, seniorenbeleid en stagemogelijkheden.

Tabel 7 Formatieoverzicht

Formatie	2020
Formatie per 1-1-2019	213,70
Wijzigingen	
Taakoverdracht provincie Zuid-Holland 2019 Wet Natuurbescherming (soortenbescherming)	1,58
Taakoverdracht provincie Zuid-Holland 2019 Mijnbouwwet	0,58
Formatiekorting als gevolg van productiviteitstijging 2020	-1,80
Totaal wijzigingen	0,36
Formatie na wijzigingen per 1-1-2020 *	214,06
Verwachte bezetting per 1-1-2020	195,40
Vacatureruimte	18,66

* Van de formatie heeft 166,42 fte betrekking op het primair proces en 47,64 fte op ondersteuning (waaronder management).

3.3.4 Informatisering en automatisering

In het Koersplan staat dat de ODH zal moeten investeren in digitalisering om adequaat te kunnen inspelen op veranderende wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen, informatiebehoeften en marktontwikkelingen. De technologische ontwikkelingen gaan in sneltreinvaart en daarmee is het ICT landschap permanent in ontwikkeling. In 2019 is hard gewerkt aan vervanging van het VTH programma dat de ruggengraat vormt van de productie van de ODH. Ook zijn er weer grote stappen gezet op het gebied van inrichting van een Documentmanagementsysteem en een archief. De inrichting van het ODH ICT-landschap staat in het teken van de aansluiting op de landelijke systemen. De voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet (Ow) met daaraan gekoppeld het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) zorgen ervoor dat op dit vlak blijvende inspanningen noodzakelijk zijn. De ODH zal hierop moeten aansluiten en meebewegen in de ontwikkelingen. Het DSO voorziet in de digitale ondersteuning van de Ow. Dit DSO is een geordend en verbonden geheel van afspraken, ICT-voorzieningen, registraties, gegevensverzamelingen en bronnen. Met dit systeem kunnen initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegd gezag de informatie raadplegen die zij nodig hebben bij het gebruik van de Ow. Het systeem wordt zo opgezet dat alle informatie voor iedereen snel inzichtelijk is. De ODH dient zich in dit kader te richten op twee belangrijke aspecten: het (1) beschikbaar hebben van de juiste informatie (data) op de juiste wijze en op het juiste moment voor de gebruikers en (2) het op de juiste wijze kunnen beschikbaar stellen (ontsluiten) van deze data. De toekomst van digitale gegevensopslag zal daarbij vooral geo-georiënteerd zijn. Locatiegegevens zullen de ingang zijn tot alle gegevens die erover bekend (moeten) zijn.

3.3.5 Informatiebeveiliging

De ODH hecht sterk aan een goede informatiebeveiliging. De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet op dit gebied. Op basis van het opgestelde informatiebeveiligingsbeleid is de organisatie van de informatiebeveiliging opgezet en is er een scala aan maatregelen uitgerold. Er is een security-officer benoemd met deze specifieke taak. Tevens heeft de organisatie de nodige acties uitgevoerd in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Vanaf mei 2018 geldt dezelfde privacywetgeving in de hele EU en is ook de ODH AVG-proof. Blijvende aandacht op dit vlak is noodzakelijk mede gezien de technologische ontwikkelingen en de evolutie van bedreigingen die ook continue aan verandering onderhevig zijn.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij tevens om het verlangde onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanning voor alle belangrijke activa en het voorzieningenbeleid ter zake.

De kapitaalgoederen van de ODH betreffen de inventaris (waaronder gereedschappen) en ICT. De aanschaf van kapitaalgoederen vindt gefaseerd plaats en er wordt afgeschreven per afzonderlijke component. De afschrijving start in het jaar na aanschaf. In tabel 8 is een overzicht van de materiele vaste activa opgenomen; tabel 9 geeft het verloop van de kapitaallasten weer.

De in tabel 8 opgenomen investeringen en afschrijvingen hebben uitsluitend betrekking op de vervanging van de in het verleden uitgevoerde investeringen in ICT en huisvesting en inventaris. Bij besluit van het AB van 22 juni 2017 is besloten dat van het totaal beschikbaar gestelde krediet van € 2.450.000 een bedrag van € 300.000 beschikbaar is voor nieuwe investeringen.

Mede gelet op de nog bestaande onduidelijkheden rond de vorming van het Digitale Stelsel Omgevingswet in relatie tot ODH is in de ontwerp begroting nog geen rekening gehouden met eventuele daarvoor vereiste investeringen.

Tabel 8 Overzicht vaste activa

Omschrijving activa	ICT	Gereedschappen	Huisvesting	Totaal
Krediet (inclusief € 300.000 nog in te vullen)	2.450.000	84.800	269.200	2.804.000
Investerings t/m 2018	1.069.951	84.797	244.168	1.398.916
Restantkrediet 1-1-2019	1.380.049	3	25.032	1.405.084
Boekwaarde 31-12-2018	1.073.050	79.628	180.528	1.333.206
Investerings 2019	1.380.049	0	25.035	1.405.084
Afschrijving 2019	248.549	18.251	24.417	291.217
Boekwaarde 31-12-2019	2.204.550	61.377	181.146	2.447.073
Investerings 2020	0	0	0	0
Afschrijving 2020	483.489	18.251	26.920	528.660
Boekwaarde 31-12-2020	1.721.061	43.126	154.226	1.918.413
Investerings 2021	0	0	0	0
Afschrijving 2021	471.721	18.251	26.920	516.892
Boekwaarde 31-12-2021	1.249.340	24.875	127.306	1.401.521
Investerings 2022	0	0	0	0
Afschrijving 2022	471.721	18.251	26.920	516.892
Boekwaarde 31-12-2022	777.619	6.624	100.386	884.629
Investerings 2023	0	0	0	0
Afschrijving 2023	410.216	6.624	26.920	443.760
Boekwaarde 31-12-2023	367.403	0	73.466	440.869

Tabel 9 Overzicht verloop kapitaallasten

Omschrijving activa	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal kapitaallasten	581.600	581.600	581.600	581.600	581.600
Afschrijving	528.660	516.892	516.892	443.760	394.323
Ruimte voor rente en afschrijving herinvesteringen	52.940	64.708	64.708	137.840	187.277

4 Financiële begroting

4.1 Uitgangspunten

4.1.1 Begrotingsbeleid

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is de Gemeentewet in 2013 gewijzigd en is de term 'materieel evenwicht' vervangen door de term 'structureel evenwicht', waarbij tevens de term 'reëel evenwicht' is toegevoegd. Het BBV is ter nadere uitwerking van die wetswijziging aangepast, zodat het Algemeen Bestuur en de financieel toezichthouder in staat zijn om vast te stellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting c.q. meerjarenraming.

Van structureel evenwicht is sprake als de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Ter invulling van het begrip reëel evenwicht is in het BBV voorgeschreven dat wordt ingegaan op het realisme van de ramingen en de motivering daarvan (zijn de ramingen volledig, realistisch en haalbaar).

Het structureel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft moet op termijn positief zijn (de structurele baten zijn dan gelijk of groter dan de structurele lasten).

Op basis van onderstaand overzicht (tabel 10) wordt aangetoond dat de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 conform de uitgangspunten in het BBV, structureel in evenwicht is.

Tabel 10 Structureel evenwicht

Structureel evenwicht	2020	2021	2022	2023
Resultaat na bestemming	0	0	0	0
Af: incidentele lasten	0	0	0	0
Bij: incidentele baten	0	0	0	0
Af: incidentele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Bij: incidentele onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Structureel saldo begroting	0	0	0	0
Structureel evenwicht	Ja	Ja	Ja	Ja

4.1.2 Loon- en prijsontwikkeling

Het Algemeen Bestuur heeft op 6 februari 2018 het Koersplan 2018-2022 vastgesteld, waarin is aangegeven welke uitgangspunten de ODH bij het opstellen van de begroting dient te hanteren:

- **Lasten:**
Indien de werkelijke lasten niet vaststaan, wordt als basis voor het bepalen van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de personele en/of materiële lasten, de CPB-indexen uit de Macro Economische Verkenning (MEV) gehanteerd zoals deze is opgenomen in de septembercirculaire voor zowel het provinciefonds als het gemeentefonds (index overheidsconsumptie lonen en salarissen en index overheidsconsumptie netto materiële consumptie). In de AB-vergadering van november vindt besluitvorming plaats over de op basis hiervan te hanteren index voor de lastenstijgingen in het daarop volgende jaar. De geïndexeerde begroting wordt dan als eerste begrotingswijziging aan het bestuur voorgelegd;
- **Baten:**
De dekking van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de personele lasten en/of materiële lasten (conform het AB-besluit zoals hierboven beschreven) wordt in principe in eerste instantie gezocht binnen de reguliere exploitatie. Indien lasten en baten op deze wijze niet of onvoldoende in evenwicht kunnen worden gebracht, neemt het AB een besluit op grond waarvan dit evenwicht wordt hersteld. Het behoud van kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening is daarbij uitgangspunt. Bij het aantoonbaar ontbreken van structurele financiële ruimte zal de deelnemersbijdrage worden aangepast om het evenwicht tussen lasten en baten te realiseren.

In de AB-vergadering van 29 november 2018 is, in afwijking van hetgeen in het Koersplan is vastgelegd, besloten de door het Ministerie van BZK en de commissie BBV gedane aanbevelingen ten aanzien van de indexering te betrekken bij de evaluatie van het Koersplan en vooruitlopende daarop voor de indexering van de begroting 2020 uit te gaan van de laatst bekende indices zoals deze zijn opgenomen in de MEV van september 2018.

In de meest recente Macro Economische Verkenning van september 2018 (MEV 2019) wordt voor de indexering van de begroting 2019 voorlopig uitgegaan van een indexering van respectievelijk 2,9% voor de lonen en 1,6% voor de materiële lasten. In de MEV 2019 zijn nog geen cijfers voor 2020 opgenomen. Aangezien 2019 het laatst bekende jaar is, wordt bij wijze van aanneme voor 2020 uitgegaan van de geprognosticeerde cijfers voor 2019.

In de voorliggende begroting is nog geen rekening gehouden met de uitkomsten van onderhandelingen over een nieuwe gemeentelijke cao per 1 januari 2019 die naar verwachting pas in 2019 worden afgerond. Thans is dus niet duidelijk hoe groot de werkelijke lastenstijging zal uitvallen. Ook de gevolgen van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) die op 1 januari 2020 ingaat zijn nog niet in de begroting 2020 verwerkt.

Indien er een discrepantie bestaat tussen de werkelijke lastenstijging op basis van de MEV of de cao dan dient, met behoud van de kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening, aangegeven te worden hoe dit verschil kan worden opgelost. Kan binnen de exploitatie geen dekking worden gevonden, dan vindt dekking plaats door een verhoging van de deelnemersbijdrage.

4.1.3 Output, voor- en nacalculatie

Vanaf 2019 vindt afrekening van de diensten en producten plaats op basis van output, waarbij het werkpakket is opgebouwd uit de te verrichten diensten en producten met bijbehorende productprijzen. In de AB-vergadering van 29 november 2018 is besloten de afspraken zoals in het Koersplan vastgelegd als volgt uit te leggen:

1. De verrekening van de geleverde prestaties (werkelijk bestede uren x werkelijk tarief) vindt te allen tijden plaats met de individuele deelnemer. Er is daardoor altijd sprake van een individueel resultaat (werkelijk bestede uren x werkelijk tarief -/- begroot aantal uren x geraamd tarief).
2. Als uitwerking van het Koersplan wordt afgerekend door middel van facturen tussen individuele deelnemer en ODH indien de omzet op basis van nacalculatie (werkelijke bestede uren x werkelijk uurtarief) meer dan 10% afwijkt van de geraamde omzet (begroot aantal uren x geraamd tarief);
3. Indien, op basis van de nacalculatie, de afwijking tussen de werkelijke omzet en de geraamde omzet minder bedraagt dan 10% wordt het bedrag voor de individuele deelnemer verdisconteerd in een volgend boekjaar door middel van het opnemen van transitoria op de balans.

Het totaal aantal fte per 1 januari 2020 bedraagt 214,06 fte, waarvan 47,64 fte ondersteuning (inclusief management). Voor het primaire proces is 166,42 fte beschikbaar. Op basis van een productie van 1.390 uur per fte komt dat afgerond neer op 231.300 uur (zie bijlage 6.4 tabel 23).

De daadwerkelijke invulling van de uren en de daarmee te realiseren output vindt plaats via de werkplannen die in het laatste kwartaal van 2019 samen met de deelnemers worden opgesteld. Bijstelling van de deelnemersbijdragen op basis van te realiseren output vindt plaats bij Voorjaarsnota 2020. In bijlage 6.4 tabel 24 is een overzicht opgenomen van de tariefgroepen voor 2020.

In bijlage 6.5 is een overzicht opgenomen van de op basis van de tariefgroepen en de voor de producten en diensten gebruikte kengetallen berekende productprijzen voor 2020 voor T&V en T&H.

4.2 Overzicht van baten en lasten

De meerjarenbegroting bestaat uit de programma's, de algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing vennootschapsbelasting (Vpb) en een bedrag voor onvoorzien. De uitwerking van de begrotingsuitgangspunten zijn hierin verwerkt.

Tabel 11 Overzicht van baten en lasten

Totaal baten en lasten per programma	2020	2021	2022	2023
1 Toetsing en Vergunningverlening	7.084.300	7.084.300	7.084.300	7.084.300
2 Toezicht en Handhaving	6.849.700	6.849.700	6.849.700	6.849.700
Totaal lasten programma's	13.934.000	13.934.000	13.934.000	13.934.000
3 Algemene dekkingsmiddelen	-22.797.000	-22.797.000	-22.797.000	-22.797.000
4 Overhead	8.817.900	8.817.900	8.817.900	8.817.900
5 Heffing Vpb	0	0	0	0
6 Onvoorzien	45.100	45.100	45.100	45.100
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0
7 Mutatie reserves	0	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0

Lasten programma's

De programma's zijn direct gerelateerd aan de uitvoerende afdeling met dezelfde benaming. Een toelichting per programma is opgenomen in hoofdstuk 2.2.3 en 2.3.3.

Overhead

Met ingang van 2018 zijn de wijzigingen in de BBV ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. De kosten van de ondersteunende activiteiten worden op één taakveld geregistreerd (overhead) en ook op één centrale plaats in de begroting vermeld. Dit heeft wel een neveneffect dat het zicht op de integrale kostprijs per programma verloren gaat. Om toch de relatie met het primaire proces te leggen, houden wij extra comptabel op basis van de 'oude systematiek' nog zicht op de integrale kostprijs zodat daarop zo nodig sturing kan plaats vinden.

Voor de berekening van de integrale kostprijs wordt de overhead (de kosten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de programma's) toegerekend op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis worden 82,91 fte toegerekend aan het programma T&V en 83,51 fte aan het programma T&H (verhouding 49,82 : 50,18).

Vennootschapsbelasting

Met het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn in 2016 afspraken gemaakt dat indien een omgevingsdienst zijn overheidstaken op basis van wetgeving uitvoert en op alle andere (commerciële) activiteiten geen winst behaald de omgevingsdienst dan niet Vpb-plichtig is. De ODH belast zijn producten en diensten uitsluitend tegen kostprijs (zonder winstopslag) door aan zijn afnemers. Met inachtneming hiervan is geconcludeerd dat de ODH niet Vpb-plichtig is (en dus geen fiscale administratie hoeft te voeren en geen aangifte hoeft te doen).

Onvoorzien

Door de wijziging van de BBV in 2018 wordt de post onvoorzien afzonderlijk gepresenteerd.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de deelnemersbijdragen. In tabel 12 is een overzicht van de deelnemersbijdragen over 2020 opgenomen.

Gemeenten zijn vanaf 2015 als bevoegd gezag verantwoordelijk voor het toezicht op de vierjaarlijkse uitvoering van energie-audits door grote ondernemingen. Deze verplichting vloeit voort uit de implementatie van de Europese Richtlijn Energie-efficiëntie (EED). Voor de uitvoeringslasten van deze extra toezichtstaak worden gemeenten over 2019 gecompenseerd met structurele bijdrage van € 2,147 miljoen. Dit bedrag is

gebaseerd op de evaluatie van de energie-auditplicht die in 2018 heeft plaatsgevonden. Op basis van de verdeelmaatstaf aantal bedrijven in Haaglanden per 1 januari 2019 komt dat neer op een bedrag van € 137.235 (volgens de decembercirculaire 2018). De ODH voert namens de gemeenten het toezicht uit op basis van de bedragen die via het gemeentefonds aan de gemeenten beschikbaar zijn gesteld. In de begroting 2019 is al rekening gehouden met een bedrag van € 74.520 zodat de bijdrage met € 62.715 is verhoogd.

Tabel 12 Overzicht deelnemersbijdragen

Deelnemers	Bijdrage 2019 exclusief databank	Databank Flora en Faunawet	Bijdrage 2019	Indexering 2020 MEV	EED	Bijdrage 2020
Delft	1.262.170	4.363	1.266.533	33.952	4.970	1.305.455
Den Haag	6.103.512	7.272	6.110.784	164.184	33.356	6.308.324
Leidschendam-Voorburg	791.169	3.333	794.502	21.282	3.643	819.427
Midden-Delfland	502.785	1.515	504.300	13.525	1.118	518.943
Pijnacker-Nootdorp	702.913	3.333	706.246	18.908	2.775	727.929
Rijswijk	580.855	2.666	583.521	15.625	2.815	601.961
Wassenaar	317.875	2.121	319.996	8.551	1.593	330.140
Westland	3.577.966	5.454	3.583.420	96.247	6.970	3.686.637
Zoetermeer	1.055.179	5.454	1.060.633	28.384	5.475	1.094.492
Provincie Zuid-Holland	7.209.763	0	7.209.763	193.942	0	7.403.705
Totaal	22.104.187	35.511	22.139.698	594.600	62.715	22.797.013

Mutatie reserves

In 2020 zijn geen mutaties voorzien.

4.3 Geprognosticeerde balans per ultimo van het jaar

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Vaste activa	1.333.206	2.447.100	1.918.400	1.401.500	884.600	440.900
Totaal materiële activa	1.333.206	2.447.100	1.918.400	1.401.500	884.600	440.900
Materiële vaste activa	1.333.206	2.447.100	1.918.400	1.401.500	884.600	440.900
TOTAAL VASTE ACTIVA	1.333.206	2.447.100	1.918.400	1.401.500	884.600	440.900
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	15.151.767	14.855.500	15.697.800	16.160.700	16.623.500	17.034.500
Vorderingen openbare lichamen	13.376.240	13.347.200	13.792.200	13.792.200	13.792.200	13.792.200
Overige vorderingen	254.075	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
Rekening courant schatkistbankieren	1.521.452	1.258.300	1.655.600	2.118.500	2.581.300	2.992.300
Liquide middelen	4.766	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Banksaldi	4.766	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Overlopende activa	1.007.751	0	0	0	0	0
Vooruitbetaalde bedragen	0	0	0	0	0	0
Overige overlopende activa	1.007.751	0	0	0	0	0
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	16.164.284	14.861.500	15.703.800	16.166.700	16.629.500	17.040.500
TOTAAL ACTIVA	17.497.490	17.308.600	17.622.200	17.568.200	17.514.100	17.481.400
Eigen vermogen	1.334.186	1.071.400	1.071.400	1.071.400	1.071.400	1.071.400
Algemene reserve	1.334.186	1.071.400	1.071.400	1.071.400	1.071.400	1.071.400
- opgebouwd rekeningresultaat	146.870	51.400	51.400	51.400	51.400	51.400
- opgebouwd weerstandsvermogen	1.020.000	1.020.000	1.020.000	1.020.000	1.020.000	1.020.000
- saldo boekjaar	167.316	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0
Weerstandsvermogen	0	0	0	0	0	0
Stadsgewest Haaglanden	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen	362.228	261.400	207.300	153.300	99.200	66.500
Voorz. verlofrechten latende organisatie	38.228	0	0	0	0	0
Voorz. werkloosheidsuitkeringen	324.000	261.400	207.300	153.300	99.200	66.500
TOTAAL VASTE PASSIVA	1.696.414	1.332.800	1.278.700	1.224.700	1.170.600	1.137.900
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.653.626	3.640.000	3.640.000	3.640.000	3.640.000	3.640.000
Crediteuren	510.631	540.000	540.000	540.000	540.000	540.000
Af te dragen BTW	1.802.443	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
Af te dragen loonheffing en soc. premies	1.340.552	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
Overlopende passiva	12.147.450	12.335.800	12.703.500	12.703.500	12.703.500	12.703.500
Vooruit gefactureerde deelnemersbijdragen	11.030.748	11.030.800	11.398.500	11.398.500	11.398.500	11.398.500
Vooruit gefactureerde dwangsommen	386.677	390.000	390.000	390.000	390.000	390.000
Overige overlopende passiva	730.025	915.000	915.000	915.000	915.000	915.000
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	15.801.076	15.975.800	16.343.500	16.343.500	16.343.500	16.343.500
TOTAAL PASSIVA	17.497.490	17.308.600	17.622.200	17.568.200	17.514.100	17.481.400

5 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van de Dagelijks Bestuur van 11 april 2019;

Gelet op artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden;

BESLUIT:

1. De begroting 2020 vast te stellen;
2. De meerjarenbegroting van de jaren 2021 – 2023 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 26 juni 2019.

De secretaris,

De voorzitter,

Ir. L.P. Klaassen

Ing. drs. R.C. Paalvast

6 Bijlagen

6.1 Exploitatiebegroting

Tabel 13 Exploitatiebegroting

Kostensoort	2020	2021	2022	2023
1 Personeel	19.429.900	19.429.900	19.429.900	19.429.900
2 Kapitaallasten	581.600	581.600	581.600	581.600
3 Overige kosten	2.740.400	2.740.400	2.740.400	2.740.400
4 Additionele werken	0	0	0	0
5 Onvoorzien	45.100	45.100	45.100	45.100
Totaal lasten	22.797.000	22.797.000	22.797.000	22.797.000
6 Bijdragen deelnemers	-22.797.000	-22.797.000	-22.797.000	-22.797.000
7 Additionele werken	0	0	0	0
Totaal baten	-22.797.000	-22.797.000	-22.797.000	-22.797.000
Geraamd totaal van baten en lasten	0	0	0	0
8 Mutatie reserves				
Storting	0	0	0	0
Onttrekking	0	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0

Lasten

- Personeel

De post personeel bestaat uit de salariskosten van het eigen personeel, de inhuur van derden (inclusief inhuur derden en inkoop diensten ICT waaronder de servicedesk), opleidingskosten en algemene personeelskosten.

In de voorliggende begroting is nog geen rekening gehouden met de uitkomsten van onderhandelingen over een nieuwe gemeentelijke cao per 1 januari 2019 die naar verwachting pas in 2019 worden afgerond.

De opleidingskosten bedragen conform afspraak 2,3% van de salariskosten. De algemene personeelskosten bestaan uit o.a. de kosten voor woon-werkverkeer, overwerk, wacht dienstvergoedingen, kosten BHV, kosten arbodienst, kosten personeelsvereniging en kosten ondernemingsraad.

• Salariskosten en inhuur en inkoop diensten	€ 18.609.700
• Opleidingskosten: 2,3% van € 18.609.700	€ 428.000
• Algemene personeelskosten	€ 392.200
Totaal personeel	€ 19.429.900

- Kapitaallasten

Voor de kapitaallasten van de investeringen wordt uitgegaan van een structureel bedrag van € 581.600. Daarbij is er van uitgegaan dat de in het verleden gedane investeringen na afloop van de afschrijvingstermijn voor een gelijk bedrag worden geherinvesteerd.

Het Algemeen Bestuur heeft aangegeven mede in relatie tot de komst van de Omgevingswet (per 1 januari 2021) over de toekomst van het ICT-beleid (ICT-visie) een besluit te willen nemen over nieuwe investeringen.

- Overige kosten

De overige kosten bestaan uit huisvestingskosten, kosten van ICT, kosten wagenpark en diverse bedrijfskosten (kosten van dienstreizen, accountantskosten, kosten van verzekeringen, werkkleding en – schoeisel, abonnementen en kantoorbehoeften, representatie, kosten van onderzoek, kosten van bezwaar- en beroep etc.).

• Huisvestingskosten	€	681.700
• ICT	€	903.500
• Vervoerskosten (wagenpark)	€	115.800
• Diverse bedrijfskosten (verzekeringen, accountantskosten, abonnementen, kosten van onderzoek, kosten van bezwaar- en beroep etc.)	€	<u>1.039.200</u>
Totaal overige kosten	€	2.740.400

- Additionele projecten

In de begroting 2020 is nog geen rekening gehouden met additionele werken. Nieuwe additionele werken worden via een administratieve wijziging geraamd (en gemeld via de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening).

- Onvoorzien

Deze post is opgenomen omdat het goed wordt geacht dat de dienst een klein werkkapitaal heeft om naar eigen inzicht kleine investeringen te doen en niet voor elk bedrag alle deelnemers langs hoeft.

Baten

- Algemene dekkingsmiddelen

In tabel 12 is een overzicht opgenomen van de bijdragen per deelnemer over 2020. De bedragen per deelnemer zijn gebaseerd op de lumpsum bijdragen 2019 verhoogd met de indexatie op grond van de in de MEV 2019 van september 2018 opgenomen indices voor loon- en prijsstijgingen.

- Additionele projecten

In de begroting 2020 is nog geen rekening gehouden met additionele werken. Nieuwe additionele werken worden via een administratieve wijziging geraamd (en gemeld via de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening).

Mutatie reserves

- Mutaties reserves

In 2020 en volgende jaren zijn geen stortingen en onttrekkingen voorzien.

Tabel 14 Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen	Algemene reserve	Voorziening verlofrechten latende organisatie	Voorziening werkloosheids-uiteringen	Totaal
Stand 1-1-2019	1.166.870	38.228	324.000	1.205.098
Storting 2019	167.316	0	0	167.316
Onttrekking 2019	262.800	38.228	62.600	301.028
Stand 1-1-2020	1.071.386	0	261.400	1.071.386
Storting 2020	0	0	0	0
Onttrekking 2020	0	0	54.100	0
Stand 1-1-2021	1.071.386	0	207.300	1.071.386
Storting 2021	0	0	0	0
Onttrekking 2021	0	0	54.000	0
Stand 1-1-2022	1.071.386	0	153.300	1.071.386
Storting 2022	0	0	0	0
Onttrekking 2022	0	0	54.100	0
Stand 1-1-2023	1.071.386	0	99.200	1.071.386
Storting 2023	0	0	0	0
Onttrekking 2023	0	0	32.700	0
Stand 1-1-2024	1.071.386	0	66.500	1.071.386

6.2 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

In de gewijzigde BBV is opgenomen dat in de begroting een overzicht moet worden opgenomen van de geraamde baten en lasten per taakveld. In tabel 15 is dit overzicht weergegeven.

Voorts zijn in tabel 16 de beleidsindicatoren weergegeven van het taakveld bestuur en ondersteuning. Voor de inwoneraantallen is uitgegaan van de geprognosticeerde aantallen per 1-1-2020 (bron: Gemeentefondsgegevens).

Voor het taakveld volksgezondheid en milieu zijn voornamelijk geen beleidsindicatoren opgenomen.

Het hanteren van streefcijfers voor activiteiten van de ODH, waarbij er interactie is met partijen uit de samenleving, heeft weinig waarde omdat juist overleg en het trachten van het bereiken van consensus van groter belang kunnen zijn dan een streefgetal voor bijvoorbeeld tijdsbesteding. De ODH kan in het geval van wettelijke normen wanneer sprake is van bijvoorbeeld incomplete aanvragen of te laat verkregen externe adviezen, 'op tijd' weigeren. Echter bevoegde gezagen geven aan soms de voorkeur te geven aan een zorgvuldig proces boven het halen van een tijdslimiet.

Uit bovenstaande aspecten moge blijken dat naast een kwantitatieve kant ook de kwaliteit van het proces naar de maatschappij aandacht verdient. De aandacht die ook onze opdrachtgevers hiervoor vragen spreekt boekdelen. Het spreekt voor zich dat het halen van termijnen uitgangspunt blijft.

Tabel 15 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld	2020			2021			2022			2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead	8.817.900	0	8.817.900	8.817.900	0	8.817.900	8.817.900	0	8.817.900	8.817.900	0	8.817.900
0.8 Overige baten en lasten	45.100	-22.797.000	-22.751.900	45.100	-22.797.000	-22.751.900	45.100	-22.797.000	-22.751.900	45.100	-22.797.000	-22.751.900
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestuur en ondersteuning	8.863.000	-22.797.000	-13.934.000	8.863.000	-22.797.000	-13.934.000	8.863.000	-22.797.000	-13.934.000	8.863.000	-22.797.000	-13.934.000
7.4 Milieubeheer	13.934.000	0	13.934.000	13.934.000	0	13.934.000	13.934.000	0	13.934.000	13.934.000	0	13.934.000
Volksgezondheid en milieu	13.934.000	0	13.934.000	13.934.000	0	13.934.000	13.934.000	0	13.934.000	13.934.000	0	13.934.000
Totaal	22.797.000	-22.797.000	0	22.797.000	-22.797.000	0	22.797.000	-22.797.000	0	22.797.000	-22.797.000	0

Tabel 16 Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2019		Begroting 2020			
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	CBS Statline	213,72	1.098.000	0,19	215,3	1.102.800	0,20
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	CBS Statline	195,19	1.098.000	0,18	194,2	1.102.800	0,18
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen bron	6.785.300	1.098.000	6,18	7.249.200	1.102.800	6,57
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen bron	631.700	17.418.800	3,63	672.800	18.496.800	3,64
Overhead	% van totale lasten	Eigen bron	8.318.000	21.360.500	38,94	8.863.000	22.797.000	38,88

Onder apparaatskosten wordt verstaan alle noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Dat zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Onder externe inhuur wordt verstaan het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. Tot de externe inhuur behoren niet producten of diensten die compleet in de markt zijn gezet, waarbij de opdrachtgever niet op de specifieke inzet kan sturen (zoals o.a. de servicedesk en de uitwijkvoorziening ICT).

Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De overhead bestaat dus naast de loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies uit ICT-kosten, huisvestingskosten, kosten wagenpark, kosten van onderzoek, kosten van bezwaar- en beroep etc., kapitaallasten en personele kosten die niet rechtstreeks zijn toe te delen aan de taakvelden in het primaire proces.

6.3 BBV-informatie

Tabel 17 Vertegenwoordiging bestuur

Artikel 15, lid 2 a	Algemeen Bestuur			Dagelijks Bestuur
	Aantal leden	Stemverdeling	Stemverhouding	
	A	B	A x B	
Delft	1	16	16	0
Den Haag	2	27	54	1
Leidschendam-Voorburg	1	4	4	0
Midden-Delfland	1	4	4	0
Pijnacker-Nootdorp	1	8	8	1
Rijswijk	1	8	8	0
Wassenaar	1	4	4	0
Westland	2	14	28	1
Zoetermeer	1	16	16	1
Provincie Zuid-Holland	2	29	58	1
Totaal	13	130	200	5

Tabel 18 Bekostiging

Artikel 15, lid 2 b	Bekostiging	
	Begin	Eind
Delft	1.305.455	1.305.455
Den Haag	6.308.324	6.308.324
Leidschendam-Voorburg	819.427	819.427
Midden-Delfland	518.943	518.943
Pijnacker-Nootdorp	727.929	727.929
Rijswijk	601.961	601.961
Wassenaar	330.140	330.140
Westland	3.686.637	3.686.637
Zoetermeer	1.094.492	1.094.492
Provincie Zuid-Holland	7.403.705	7.403.705
Totaal	22.797.013	22.797.013

Tabel 19 Omvang vermogen, financieel resultaat en risico's

Artikel 15, lid 2 c t/m e	Omvang	
	Begin	Eind
Eigen vermogen	1.071.400	1.071.400
Vreemd vermogen	0	0
Verwachte omvang financiële resultaat	0	0
Risico's	1.020.000	1.020.000

Tabel 20 Netto schuldquote

Netto schuldquote	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A. Totaal van de vaste schulden	0	0	0	0	0	0
B. Totaal van de netto vlottende schulden	3.653.626	3.640.000	3.640.000	3.640.000	3.640.000	3.640.000
C. Totaal van de overlopende passiva	12.147.450	12.335.800	12.703.500	12.703.500	12.703.500	12.703.500
D. Totaal financiële activa met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0
E. Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	15.151.767	14.855.500	15.697.800	16.160.700	16.623.500	17.034.500
F. Totaal van alle liquide middelen	4.766	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
G. Totaal van de overlopende activa	1.007.751	0	0	0	0	0
H. Totaal saldo van de baten, exclusief mutaties reserves	22.243.410	21.223.100	22.797.000	22.797.000	22.797.000	22.797.000
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H)	-1,6%	5,3%	2,8%	0,8%	-1,3%	-3,1%

Tabel 21 Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A. Eigen vermogen	1.334.186	1.071.400	1.071.400	1.071.400	1.071.400	1.071.400
B. Totaal alle passiva	17.497.490	17.308.600	17.622.200	17.568.200	17.514.100	17.481.400
Solvabiliteitsratio (A/B)	7,6%	6,2%	6,1%	6,1%	6,1%	6,1%

Tabel 22 Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Totaal lasten programma's	22.518.519	21.360.500	22.797.000	22.797.000	22.797.000	22.797.000
Totaal incidentele lasten programma's	1.448.044	0	0	0	0	0
A. Structurele lasten	21.070.475	21.360.500	22.797.000	22.797.000	22.797.000	22.797.000
Totaal baten programma's	22.243.410	21.223.100	22.797.000	22.797.000	22.797.000	22.797.000
Totaal incidentele baten programma's	1.293.097	0	0	0	0	0
B. Structurele baten	20.950.313	21.223.100	22.797.000	22.797.000	22.797.000	22.797.000
C. Totaal structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
D. Totaal structurele ontrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
E. Het totaal van de baten exclusief mutaties reserves	22.243.410	21.223.100	22.797.000	22.797.000	22.797.000	22.797.000
Structurele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E	-0,5%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

6.4 Werkvolume in uren en tariefgroepen 2020

Tabel 23 Beschikbare werkvolume 2020 in uren

Deelnemers	Bijdrage incl. Databank en EED	Databank	EED	Bijdrage excl. Databank en EED	Uren (afgerond)
Delft	1.305.455	4.363	11.033	1.290.059	13.700
Den Haag	6.308.324	7.272	71.569	6.229.483	66.400
Leidschendam-Voorburg	819.427	3.333	8.281	807.813	8.600
Midden-Delfland	518.943	1.515	2.450	514.978	5.500
Pijnacker-Nootdorp	727.929	3.333	6.123	718.473	7.500
Rijswijk	601.961	2.666	6.176	593.119	6.200
Wassenaar	330.140	2.121	3.647	324.372	3.500
Westland	3.686.637	5.454	15.702	3.665.481	38.100
Zoetermeer	1.094.492	5.454	12.255	1.076.783	11.300
Provincie Zuid-Holland	7.403.705	0	0	7.403.705	70.500
Totaal werkvolume in uren	22.797.013	35.511	137.236	22.624.266	231.300
Deelnemers	Bijdrage incl. Databank en EED	Databank	EED	Bijdrage excl. Databank en EED	Uren (afgerond)
Aantal uren werkplan T&V	11.499.800	35.500	0	11.464.300	115.200
Aantal uren werkplan T&H	11.297.200	0	137.200	11.160.000	116.100
Totaal werkvolume in uren	22.797.000	35.500	137.200	22.624.300	231.300

Tabel 24 Tariefgroepen 2020

Tariefgroepen	2020
1	80
2	87
3	94
4	101
5	111
6	122

6.5 Producten- en dienstenlijst 2020

Toelichting producten- en dienstenlijst 2020

Algemeen

In het algemeen kan worden opgemerkt dat de inzet die nodig is voor het adequaat uitvoeren van de taken van de ODH substantieel beïnvloed wordt door de omgeving van de ODH. De betrokkenheid van de samenleving bij de vergunningverlening en ook bij toezicht en handhaving van wet- regelgeving maakt dat het deel van het werk dat naar buiten gericht is, meer tijd vereist. Dit kunnen juridische procedures zijn maar ook de aantrekking van de economie heeft zijn weerslag in meer voorgenomen activiteiten waarover in de samenleving meningsvorming plaatsvindt. Met de komst van de Omgevingswet zal deze trend zich doorzetten zeker gezien de bij amendement in de regelgeving opgenomen participatieplicht.

Tegenover deze ontwikkelingen staat dat meer structureel voorkomende producten en diensten steeds efficiënter kunnen worden uitgevoerd hetgeen juist tot neerwaarts bijgestelde productprijzen leidt. Dat maakt dat de meerjarige ervaringscijfers, tot op heden trendmatig uitgangspunt voor het begroten van producten en diensten, zijn bijgesteld naar de verwachte actualiteit. Een belangrijke verklaring voor de aanpassing van de productprijs is ook in de meeste gevallen het beperkt aantal producten. De meest recente ervaringen daarbij zijn het meest actueel, waarbij ook de absolute omvang van de wijziging relevant is. Hieruit volgt dat weliswaar het aantal producten met een gewijzigde productprijs hoog is maar dat het effect op het totaal beperkt blijft met name door het geringe aantal.

Enkele voorbeelden van recente ontwikkelingen:

- Het oordeel van advocaat-generaal Wattel op de draagkrachtoets heeft bij het innen van dwangsommen direct effect gehad op de te volgen procedure en de gang naar de rechter;
- De vraag naar meer en aansprekende manifestaties maakt dat bijvoorbeeld rond het geven van ontbrandingstoestemmingen voor vuurwerk veel meer overleg nodig is omdat de organisatoren maar ook daarbij betrokken bestuurders niet zondermeer voorschriften voor lief nemen waardoor spanning ontstaat tussen wensbeelden en risicogericht optreden;
- Overgedragen taken bijvoorbeeld vanuit het Rijk blijken zowel kwalitatief als kwantitatief meer te eisen dan bleek uit de overdracht.

Toetsing & Vergunningverlening

Voor Toetsing en Vergunningverlening zijn de aanpassingen enerzijds fors maar anderzijds ook een logische consequenties van opgedane ervaringen. De effecten van de toename van de het aantal voorgenomen activiteiten met participatie in het proces vanuit de samenleving en de doelmatigheidswinst door het uitvoeren van meer standaardmatige werkzaamheden heeft per saldo een beperkte neerwaartse bijstelling van de kosten opgeleverd indien nominaal hetzelfde takenpakket van 2020 en 2019 met elkaar worden vergeleken.

Toezicht & Handhaving

Voor Toezicht en Handhaving is sprake van een dilemma. Het doorvoeren van het risico-gestuurd houden van toezicht, kwalitatief en kwantitatief zal leiden tot een intensivering van de personele inzet per activiteit en een extensivering van het aantal activiteiten. De trendmatige voorzetting van voorafgaande jaren zou leiden tot het vergroten van de discrepantie met de realiteit hetgeen bij de nacalculatie zichtbaar gaat worden. Vanuit de optiek van risicogericht toezicht wordt gekozen voor kwaliteit in plaats van kwantiteit.

De aanpassingen van de productprijzen leiden niet tot een wijziging van de deelnemersbijdrage en ook de productiviteitsafspraken hebben daar geen invloed op.

Tabel 25 Producten en dienstenlijst T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- getal	Tarief- groep	Tarief	Productprijs	Totaal		
						Aantal	Uren	Kosten
Milieu-inrichtingen								
Oprichtingsvergunning niet-complex	R01.1	60,00	3	94,00	5.640,00	11	660,00	62.040,00
Oprichtingsvergunning complex	R01.1	120,00	4	101,00	12.120,00	1	120,00	12.120,00
Revisievergunning	R01.2	350,00	4	101,00	35.350,00	6	2.100,00	212.100,00
Veranderingsvergunning niet-complex	R01.3	80,00	3	94,00	7.520,00	15	1.200,00	112.800,00
Veranderingsvergunning complex	R01.3	175,00	4	101,00	17.675,00	2	350,00	35.350,00
Milieuneutrale veranderingsvergunning	R01.4	44,00	3	94,00	4.136,00	26	1.144,00	107.536,00
Omgevingsvergunning BRKS	R27.1	60,00	4	101,00	6.060,00	2	120,00	12.120,00
Regie Briks			6	122,00	in uren/euro		350,00	42.700,00
Intrekingsbesluit Wm	R01.6/R01.7	16,00	4	101,00	1.616,00	0	0,00	0,00
Geactualiseerde vergunning	R01.8	60,00	4	101,00	6.060,00	3	180,00	18.180,00
Actualisatieoets vergunningen	R07.1		4	101,00	in uren/euro		150,00	15.150,00
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (Wm)	R02.1/R02.2	32,00	3	94,00	3.008,00	10	320,00	30.080,00
Behandeling melding activiteitenbesluit	R03.1	8,00	3	94,00	752,00	607	4.856,00	456.464,00
Behandeling melding indirecte lozing/Bbi	R09.1/R18.1	12,00	3	94,00	1.128,00	110	1.320,00	124.080,00
Maatwerkvoorschrift Wm / indirecte lozing	R04.1/R04.2	24,00	3	94,00	2.256,00	167	4.008,00	376.752,00
Gelijkwaardigheidsbesluit	R05.1		4	101,00	in uren/euro		150,00	15.150,00
Besluit verplichting Activiteitenbesluit	R06.1/R06.2/R06.3	16,00	4	101,00	1.616,00	1	16,00	1.616,00
Behandeling sloopmelding	R28.1	8,00	3	94,00	752,00	4	32,00	3.008,00
Behandeling kennisgeving mobiele puinbreker	R08.2	8,00	3	94,00	752,00	31	248,00	23.312,00
Vuurwerktoestemming	R10.1	44,00	4	101,00	4.444,00	20	880,00	88.880,00
Behandeling vuurwerk melding	R11.1/R11.2	16,00	4	101,00	1.616,00	42	672,00	67.872,00
Verlening vuurwerkoververgunningen		16,00	4	101,00	1.616,00	10	160,00	16.160,00
Bijzondere toestemming laden en lossen vuurwerk		6,00	3	94,00	564,00	27	162,00	15.228,00
Toetsing en advies Wm	R03.1/A01.5	12,00	3	94,00	1.128,00	280	3.360,00	315.840,00
Vooroverleg Wm	A03.1	32,00	3	94,00	3.008,00	39	1.248,00	117.312,00
Beheer milieu-informatie inrichtingen	D11.1		3	94,00	in uren/euro		0,00	0,00
Administratieve handhaving Wm	H01.1	8,00	5	111,00	888,00	0	0,00	0,00
Bodembescherming en -kwaliteit								
Beschikking bodemsanering	R13.1	16,00	4	101,00	1.616,00	200	3.200,00	323.200,00
Behandeling melding wijziging saneringsplan	R13.1	6,00	4	101,00	606,00	17	102,00	10.302,00
Behandeling BUS-melding	R14.1	10,00	3	94,00	940,00	225	2.250,00	211.500,00
Behandeling melding Besluit bodemkwaliteit	R15.1/R15.2	4,00	3	94,00	376,00	795	3.180,00	298.920,00
Toetsing bodem	T08.1/A01.5	6,00	3	94,00	564,00	1.805	10.830,00	1.018.020,00
Coördinatie bodemsanering	D03.1		5	111,00	in uren/euro		980,00	108.780,00
Advies bodem	A01.5	6,00	4	101,00	606,00	507	3.042,00	307.242,00
Vergunning ontgronding niet-complex	R16.1	40,00	5	111,00	4.440,00	3	120,00	13.320,00
Vergunning ontgronding complex	R16.1	175,00	5	111,00	19.425,00	2	350,00	38.850,00
Toetsing ontgronding (vrijstelling/advies)	A01.5	24,00	5	111,00	2.664,00	15	360,00	39.960,00
Advies ontgronding	A01.5	24,00	5	111,00	2.664,00	10	240,00	26.640,00
Vergunning grondwateronttrekking en -opslag	R19.1	32,00	5	111,00	3.552,00	50	1.600,00	177.600,00
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets bodemenergie	R02.3	32,00	5	111,00	3.552,00	3	96,00	10.656,00
Behandeling melding Bbi-bodemenergie	R18.1	24,00	3	94,00	2.256,00	52	1.248,00	117.312,00
Maatwerkvoorschrift Bbi-bodemenergie	R04.1/R04.2	24,00	4	101,00	2.424,00	0	0,00	0,00
Advies WKO	A01.5	12,00	4	101,00	1.212,00	53	636,00	64.236,00
Toetsing WKO	A01.5	16,00	4	101,00	1.616,00	6	96,00	9.696,00
Advies Mjnbouw wet	A01.5	40,00	4	101,00	4.040,00	20	800,00	80.800,00
Informatie-ontsluiting Landelijk grondwaterregister	D11.1		2	87,00	in uren/euro		1.000,00	87.000,00
Ontheffing PMV	R20.1	40,00	4	101,00	4.040,00	50	2.000,00	202.000,00
Melding PMV	R20.1	8,00	4	101,00	808,00	65	520,00	52.520,00
Toetsing PMV Wabo	A01.5	8,00	4	101,00	808,00	10	80,00	8.080,00
Advies PMV	A01.5	12,00	4	101,00	1.212,00	76	912,00	92.112,00
Vooroverleg water/ontgronding/Pmv	A03.1	40,00	4	101,00	4.040,00	55	2.200,00	222.200,00
Vooroverleg bodem	A03.1	12,00	4	101,00	1.212,00	35	420,00	42.420,00
Administratieve handhaving Wbb	H01.1	6,00	5	111,00	666,00	1	6,00	666,00
Implementatie regelgeving/beleid Bodem			5	111,00	in uren/euro		125,00	13.875,00
Implementatie regelgeving/beleid Ontgronding/(grond)water/PMV			5	111,00	in uren/euro		50,00	5.550,00

Taak/Product	PDC Code	Ken- getal	Tarief- groep	Tarief	Productprijs	Totaal		
						Aantal	Uren	Kosten
Natuurbescherming								
Advies Natura 2000	A01.5	12,00	5	111,00	1.332,00	100	1.200,00	133.200,00
Advies Beheer en schadebestrijding (BS)	A01.5	24,00	5	111,00	2.664,00	5	120,00	13.320,00
Advies Soortenbescherming (SB)	A01.5	12,00	5	111,00	1.332,00	50	600,00	66.600,00
Advies Houtopstanden (HO)	A01.5	24,00	5	111,00	2.664,00	5	120,00	13.320,00
Advies Natuurschoonwet (NS)	A01.5	8,00	5	111,00	888,00	20	160,00	17.760,00
Bestuurlijk rechtsoordeel Natura 2000	R24.1	24,00	5	111,00	2.664,00	10	240,00	26.640,00
Bestuurlijk rechtsoordeel SB	R24.1	12,00	5	111,00	1.332,00	10	120,00	13.320,00
Bestuurlijk rechtsoordeel HO	R24.1	12,00	5	111,00	1.332,00	2	24,00	2.664,00
Toetsing Natura 2000	A01.5	12,00	5	111,00	1.332,00	30	360,00	39.960,00
Toetsing Faunabeheerplan	A01.5	24,00	5	111,00	2.664,00	0	0,00	0,00
Toetsing Beheerplan Natura 2000	A01.5	20,00	5	111,00	2.220,00	0	0,00	0,00
Toetsing BS	A01.5	24,00	5	111,00	2.664,00	2	48,00	5.328,00
Toetsing SB	A01.5	12,00	5	111,00	1.332,00	25	300,00	33.300,00
Opdracht BS	R21.1	50,00	5	111,00	5.550,00	5	250,00	27.750,00
Ontheffing BS	R21.2	40,00	5	111,00	4.440,00	10	400,00	44.400,00
Ontheffing SB niet-complex	R21.2	40,00	5	111,00	4.440,00	150	6.000,00	666.000,00
Ontheffing SB complex	R21.2	60,00	5	111,00	6.660,00	25	1.500,00	166.500,00
Ontheffing SB Onderzoek/Onderwijs	R21.2	12,00	5	111,00	1.332,00	2	24,00	2.664,00
Ontheffing SB uitzetten of herinvoeren	R21.2	20,00	5	111,00	2.220,00	0	0,00	0,00
Ontheffing SB vangen of onder zich hebben	R21.2	24,00	5	111,00	2.664,00	2	48,00	5.328,00
Ontheffing SB tijdelijke natuur	R21.2	20,00	5	111,00	2.220,00	2	40,00	4.440,00
Ontheffing HO meldingsplicht	R21.2	20,00	5	111,00	2.220,00	2	40,00	4.440,00
Ontheffing HO herplantplicht (compensatie)	R21.2	36,00	5	111,00	3.996,00	2	72,00	7.992,00
Ontheffing HO realisatietermijn herplant	R21.2	10,00	5	111,00	1.110,00	0	0,00	0,00
Ontheffing HO vervangen niet aangeslagen herplant	R21.2	12,00	5	111,00	1.332,00	0	0,00	0,00
Vergunning Wnb Natura 2000 niet complex	R22.1	24,00	5	111,00	2.664,00	50	1.200,00	133.200,00
Vergunning Wnb Natura 2000 complex	R22.1	60,00	5	111,00	6.660,00	2	120,00	13.320,00
Vergunning Wnb Natura 2000 PAS	R22.1	16,00	5	111,00	1.776,00	100	1.800,00	177.600,00
Melding Natura 2000 PAS	R03.1		5	111,00	in uren/euro		50,00	5.550,00
Melding HO	R03.1		5	111,00	in uren/euro		250,00	27.750,00
VVGB Natura 2000 niet complex	R23.1	24,00	5	111,00	2.664,00	10	240,00	26.640,00
VVGB Natura 2000 complex	R23.1	60,00	5	111,00	6.660,00	1	60,00	6.660,00
VVGB Natura 2000 PAS	R23.1	24,00	5	111,00	2.664,00	10	240,00	26.640,00
VVGB SB niet-complex	R23.1	32,00	5	111,00	3.552,00	10	320,00	35.520,00
VVGB SB complex	R23.1	60,00	5	111,00	6.660,00	2	120,00	13.320,00
Vooroverleg Natura 2000	A03.1	32,00	5	111,00	3.552,00	40	1.280,00	142.080,00
Vooroverleg BS	A03.1	16,00	5	111,00	1.776,00	2	32,00	3.552,00
Vooroverleg SB	A03.1	16,00	5	111,00	1.776,00	50	800,00	88.800,00
Monitoring ecologie	D11.1		4	101,00	in uren/euro		0,00	0,00
Implementatie nieuwe wetgeving natuurbescherming			5	111,00	in uren/euro		500,00	55.500,00
Geluid, Lucht, EV								
Samengesteld advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	24,00	4	101,00	2.424,00	18	432,00	43.632,00
Samengestelde toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	12,00	4	101,00	1.212,00	21	252,00	25.452,00
Enkelvoudig advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	8,00	4	101,00	808,00	214	1.712,00	172.912,00
Enkelvoudige toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	8,00	4	101,00	808,00	514	4.112,00	415.312,00
Enkelvoudig advies geluid evenementen		8,00	3	94,00	752,00	21	168,00	15.792,00
Zonebeheer industrielaai	D04.1		4	101,00	in uren/euro		450,00	45.450,00
Beschikkingen hogere waarde	R25.1	24,00	4	101,00	2.424,00	48	1.152,00	116.352,00
Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	R12.1	24,00	3	94,00	2.256,00	18	432,00	40.608,00
Beheer monitoringstool (luchtkwaliteit)	D08.1		5	111,00	in uren/euro		50,00	5.550,00
Advies milieu quickscan	A01.5	12,00	4	101,00	1.212,00	32	384,00	38.784,00
Advies/toetsing MER	A04.1/A04.2	32,00	4	101,00	3.232,00	15	480,00	48.480,00
Toetsing onderzoek MER-beoordeling	A04.3	40,00	4	101,00	4.040,00	3	120,00	12.120,00
Vooroverleg Milieu en RO	A03.1	32,00	4	101,00	3.232,00	9	288,00	29.088,00
hpassing bedrijf	D04.3	10,00	2	87,00	870,00	0	0,00	0,00
Overige taken								
Advies/ondersteuning OG en Beleidsafdeling OG (diverse werkvelden)	A01.3		4	101,00	in uren/euro		2.845,00	287.345,00
Inbreng bestuur/statenvragen	A01.3		4	101,00	in uren/euro		50,00	5.050,00
Bestuurlijke ondersteuning OG	A02.1		4	101,00	in uren/euro		75,00	7.575,00
Relatiebeheer	D14.1		4	101,00	in uren/euro		2.700,00	272.700,00
Deelname crisisorganisatie	D16.1		4	101,00	in uren/euro		220,00	22.220,00
Behandeling Wob-verzoek	D15.1	24,00	4	101,00	2.424,00	10	240,00	24.240,00
Bezwaar en Beroep	J0.01 t/m J02.4	70,00	4	101,00	7.070,00	69	4.830,00	487.830,00
Helpdesk loket / informatie-ontsluiting	D09.1		2	87,00	in uren/euro		9.725,00	846.075,00
Planning & Control	D24.1		3	94,00	in uren/euro		1.475,00	138.650,00
Voorbereiding Omgevingswet			5	111,00	in uren/euro		3.750,00	416.250,00
Databank Flora en Fauna			-	0,00	in uren/euro		0,00	35.511,00
Specifieke Projecten en/of niet benoemde taken (diversen)			4	101,00	in uren/euro		531,00	53.631,00
			-					-23.174,00
Totaal						7.197	115.200,00	11.499.800,00

Tabel 26 Producten en dienstenlijst T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzaak	Plan- matig	Cate- gorie	Ken- getal	Tarief- groep	Tarief	Productprijs	Totaal		
								Aantal	Uren	Kosten
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)										
T01.5 integrale controle	Wm-regulier integraal	ja	1	8,00	2	87,00	696,00	0	0,00	0,00
		ja	2	12,00	2	87,00	1.044,00	447	5.364,00	466.668,00
		ja	3	16,00	4	101,00	1.616,00	218	3.488,00	352.288,00
		ja	4	24,00	5	111,00	2.664,00	92	2.208,00	245.088,00
		ja	pzh	67,00	6	122,00	8.174,00	21	1.407,00	171.654,00
		nee		13,00	3	94,00	1.222,00	206	2.678,00	251.732,00
	Gestapeld toezicht	ja		12,00	3	94,00	1.128,00	351	4.212,00	395.928,00
		nee		12,00	3	94,00	1.128,00	85	1.020,00	95.880,00
T01.6 Opleveringscontrole	Opleveringscontrole	nee		15,00	3	94,00	1.410,00	43	645,00	60.630,00
T03.1 Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven	nee		9,00	3	94,00	846,00	855	7.695,00	723.330,00
T01.4 Deelcontrole	Asbest	nee		5,00	3	94,00	470,00	0	0,00	0,00
	Assimilatie	nee		10,00	5	111,00	1.110,00	16	160,00	17.760,00
	Energie/duurzaamheid	ja		13,00	4	101,00	1.313,00	68	884,00	89.284,00
	Externe veiligheid	ja		5,00	4	101,00	505,00	0	0,00	0,00
	Externe veiligheid	nee		5,00	4	101,00	505,00	2	10,00	1.010,00
	Grondwater onttrekking	ja		11,00	4	101,00	1.111,00	24	264,00	26.664,00
	Indirecte lozingen	ja		12,00	4	101,00	1.212,00	14	168,00	16.968,00
	Meten/Verificatie	nee		8,00	5	111,00	888,00	14	112,00	12.432,00
	Thema controles	nee		9,00	3	94,00	846,00	690	6.210,00	583.740,00
	Thema asbest inventarisatie	ja		5,00	3	94,00	470,00	21	105,00	9.870,00
	Nazorg stortplaatsen	ja		30,00	5	111,00	3.330,00	14	420,00	46.620,00
	Vuurw erkopslag	ja		11,00	5	111,00	1.221,00	225	2.475,00	274.725,00
	WKO-afdichting	nee		7,00	5	111,00	777,00	5	35,00	3.885,00
	WKO-boorcontrole	nee		12,00	5	111,00	1.332,00	25	300,00	33.300,00
	WKO-regulier	ja		12,00	5	111,00	1.332,00	150	1.800,00	199.800,00
WKO-Start-Up	nee		18,00	5	111,00	1.998,00	25	450,00	49.950,00	
WKO-gesloten	nee		9,00	2	87,00	783,00	26	234,00	20.358,00	
T01.1 Administratieve controle	Administratief toezicht	ja		6,00	3	94,00	564,00	133	798,00	75.012,00
		nee		6,00	3	94,00	564,00	34	204,00	19.176,00
Toezicht - Overig										
T05.1 Beoordeling rapportage verplichting	Programma van eisen upd	nee		11,00	3	94,00	1.034,00	9	99,00	9.306,00
	EED-MJA	nee		5,00	3	94,00	470,00	485	2.425,00	227.950,00
	Nattekoeltorens	nee		7,00	3	94,00	658,00	47	329,00	30.926,00
	WKO-administratief	nee		6,00	4	101,00	606,00	550	3.300,00	333.300,00
T05.2 Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-prtr	ja		10,00	4	101,00	1.010,00	19	190,00	19.190,00
T04.1 Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker	nee		12,00	3	94,00	1.128,00	11	132,00	12.408,00
T04.2 Controle vuurw erkvenement	Vuurw erkvenement	nee		20,00	6	122,00	2.440,00	87	1.740,00	212.280,00
T03.3 Gebiedscontrole specifieke w etgeving	Controle PMV	nee		10,00	3	94,00	940,00	15	150,00	14.100,00
Overlast										
T06.1 Klachtbehandeling milieu		nee		2,00	1	80,00	160,00	2.814	5.628,00	450.240,00
T07.1 Behandeling voorvalmelding	Ongew oon voorval	nee		2,00	1	80,00	160,00	165	330,00	26.400,00
H05.1 Besluit op handhavingsverzoek		nee		35,00	5	111,00	3.885,00	24	840,00	93.240,00
T01.2 Aspectcontrole	Handhavingsverzoek	nee		9,00	5	111,00	999,00	24	216,00	23.976,00
	Melding overlast (klacht)	nee		9,00	2	87,00	783,00	1.255	11.295,00	982.665,00
	Ongew oon voorval	nee		9,00	3	94,00	846,00	59	531,00	49.914,00
T12.1 Controle geluidhinder	Evenementen	nee		22,00	6	122,00	2.684,00	34	748,00	91.256,00
	Overige (maatw erk bv bouw)	nee		17,00	6	122,00	2.074,00	8	136,00	16.592,00
Bodembescherming en -kwaliteit										
T09.1 Controle bodemsanering Wbb	Bodemsanering ernstig	nee		17,00	3	94,00	1.598,00	135	2.295,00	215.730,00
	Bodemsanering niet ernstig	nee		16,00	3	94,00	1.504,00	58	928,00	87.232,00
	Nazorglocatie actief	nee		30,00	4	101,00	3.030,00	4	120,00	12.120,00
	Nazorglocatie passief	nee		10,00	4	101,00	1.010,00	16	160,00	16.160,00
T09.2 Controle bodemsanering niet-Wbb	Herstelplicht Wm	nee		13,00	3	94,00	1.222,00	25	325,00	30.550,00
	Tanksaneringen ondergronds	nee		13,00	2	87,00	1.131,00	33	429,00	37.323,00
T09.4 Controle toepassing grond- en bouwstoffen	Besluit Bodenkwaliteit	nee		13,00	3	94,00	1.222,00	145	1.885,00	177.190,00
T09.5 Controle ontgrondingen	Ontgrondingen	nee		10,00	3	94,00	940,00	1	10,00	940,00
T09.6 Controle lozen buiten inrichting	Lozingen	nee		13,00	3	94,00	1.222,00	4	52,00	4.888,00
T10.1 Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming	nee		15,00	3	94,00	1.410,00	0	0,00	0,00
Bouw en gebruik										
T13.1 Controle BRIKS	BRIKS (toezicht)	nee		40,00	6	122,00	4.880,00	15	600,00	73.200,00
T14.1 Controle brandveilig gebruik	Brandveilig gebruik	nee		30,00	6	122,00	3.660,00	1	30,00	3.660,00

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Taak/Product	Onderdeel hoofdzaak	Plan- matig	Cate- gorie	Ken- getal	Tarief- groep	Tarief	Productprijs	Totaal		
								Aantal	Uren	Kosten
Toezicht - Controle Inrichting (repressief)										
T02.3 Hercontrole	Assimilatie	nee		8,00	6	122,00	976,00	12	96,00	11.712,00
	Besluit Bodemkwaliteit	nee		8,00	3	94,00	752,00	11	88,00	8.272,00
	Bodemsanering ernstig	nee		11,00	4	101,00	1.111,00	9	99,00	9.999,00
	Bodemsanering niet ernstig	nee		9,00	3	94,00	846,00	3	27,00	2.538,00
	Energie/duurzaamheid	nee		8,00	4	101,00	808,00	14	112,00	11.312,00
	E-prtr	nee		8,00	4	101,00	808,00	1	8,00	808,00
	Externe veiligheid	nee		6,00	4	101,00	606,00	1	6,00	606,00
	Gestapeld toezicht	nee		6,00	4	101,00	606,00	227	1.362,00	137.562,00
	Grondwater onttrekking	nee		10,00	4	101,00	1.010,00	3	30,00	3.030,00
	Handhavingsverzoek	nee		6,00	4	101,00	606,00	6	36,00	3.636,00
	Herstelplicht Wm	nee		9,00	3	94,00	846,00	5	45,00	4.230,00
	Indirecte lozingen	nee		8,00	4	101,00	808,00	2	16,00	1.616,00
	Inventarisatie bedrijven	nee		6,00	2	87,00	522,00	158	948,00	82.476,00
	Meten/verificatie	nee		10,00	5	111,00	1.110,00	1	10,00	1.110,00
	Melding overlast (klacht)	nee		8,00	2	87,00	696,00	212	1.696,00	147.552,00
	Mobiele puinbreker	nee		6,00	2	87,00	522,00	2	12,00	1.044,00
	Nazorg stortplaatsen	nee		8,00	3	94,00	752,00	1	8,00	752,00
	Ongewoon voorval	nee		8,00	5	111,00	888,00	18	144,00	15.984,00
	Opleveringscontrole	nee		6,00	4	101,00	606,00	10	60,00	6.060,00
	Programma van eisen upd	nee		8,00	3	94,00	752,00	2	16,00	1.504,00
	Thema controles	nee		6,00	3	94,00	564,00	187	1.122,00	105.468,00
	Tanksaneringen ondergronds	nee		6,00	3	94,00	564,00	0	0,00	0,00
	Vuurw erkopslag	nee		6,00	5	111,00	666,00	24	144,00	15.984,00
	WKO-administratief	nee		5,00	4	101,00	505,00	190	950,00	95.950,00
	WKO-afdichting	nee		4,00	5	111,00	444,00	1	4,00	444,00
	WKO-boorcontrole	nee		4,00	5	111,00	444,00	8	32,00	3.552,00
	WKO-regulier	nee		7,00	5	111,00	777,00	65	455,00	50.505,00
	WKO-Start-Up	nee		7,00	5	111,00	777,00	20	140,00	15.540,00
	WKO-gesloten	nee		5,00	2	87,00	435,00	0	0,00	0,00
	Wm-regulier integraal	nee	1	6,00	2	87,00	522,00	0	0,00	0,00
		nee	2	7,00	2	87,00	609,00	217	1.519,00	132.153,00
		nee	3	7,00	3	94,00	658,00	79	553,00	51.982,00
		nee	4	9,00	4	101,00	909,00	42	378,00	38.178,00
		nee	pzh	11,00	3	94,00	1.034,00	12	132,00	12.408,00
		nee		7,00	3	94,00	658,00	42	294,00	27.636,00
T02.1 Administratieve controle	Administratief toezicht	nee		5,00	3	94,00	470,00	89	445,00	41.830,00
T02.4 Sanctiecontrole	Administratief toezicht	nee		6,00	4	101,00	606,00	9	54,00	5.454,00
	Assimilatie	nee		8,00	5	111,00	888,00	57	456,00	50.616,00
	Besluit Bodemkwaliteit	nee		6,00	3	94,00	564,00	0	0,00	0,00
	Bodemsanering ernstig	nee		12,00	4	101,00	1.212,00	5	60,00	6.060,00
	Bodemsanering niet ernstig	nee		6,00	3	94,00	564,00	0	0,00	0,00
	Energie/duurzaamheid	nee		6,00	4	101,00	606,00	3	18,00	1.818,00
	E-prtr	nee		4,00	4	101,00	404,00	1	4,00	404,00
	Externe veiligheid	nee		6,00	4	101,00	606,00	0	0,00	0,00
	Gestapeld toezicht	nee		6,00	3	94,00	564,00	70	420,00	39.480,00
	Grondwater onttrekking	nee		6,00	4	101,00	606,00	1	6,00	606,00
	Handhavingsverzoek	nee		6,00	3	94,00	564,00	5	30,00	2.820,00
	Herstelplicht Wm	nee		6,00	3	94,00	564,00	17	102,00	9.588,00
	Inventarisatie bedrijven	nee		6,00	2	87,00	522,00	39	234,00	20.358,00
	Melding overlast (klacht)	nee		6,00	2	87,00	522,00	88	528,00	45.936,00
	Meten/verificatie	nee		6,00	5	111,00	666,00	0	0,00	0,00
	Mobiele puinbreker	nee		6,00	2	87,00	522,00	0	0,00	0,00
	Nazorg stortplaatsen	nee		6,00	5	111,00	666,00	0	0,00	0,00
	Ongewoon voorval	nee		6,00	3	94,00	564,00	0	0,00	0,00
	Opleveringscontrole	nee		6,00	3	94,00	564,00	0	0,00	0,00
	Programma van eisen upd	nee		4,00	3	94,00	376,00	0	0,00	0,00
	Thema controles	nee		6,00	3	94,00	564,00	38	228,00	21.432,00
	Tanksaneringen ondergronds	nee		6,00	3	94,00	564,00	0	0,00	0,00
	Vuurw erkopslag	nee		7,00	5	111,00	777,00	5	35,00	3.885,00
	WKO-administratief	nee		5,00	4	101,00	505,00	20	100,00	10.100,00
	WKO-afdichting	nee		7,00	5	111,00	777,00	0	0,00	0,00
	WKO-boorcontrole	nee		7,00	5	111,00	777,00	2	14,00	1.554,00
	WKO-regulier	nee		7,00	5	111,00	777,00	6	42,00	4.662,00
	WKO-Start-Up	nee		7,00	5	111,00	777,00	2	14,00	1.554,00
	WKO-gesloten	nee		6,00	3	94,00	564,00	0	0,00	0,00
	Wm-regulier	nee		9,00	3	94,00	846,00	160	1.440,00	135.360,00

Taak/Product	Onderdeel hoofdzaak	Plan- matig	Cate- gorie	Ken- getal	Tarief- groep	Tarief	Productprijs	Totaal		
								Aantal	Uren	Kosten
Handhaving										
H01.1a Handhavingsbesluit - Voornemen last onder dwangsom		nee		11,00	5	111,00	1.221,00	450	4.950,00	549.450,00
H01.1b Handhavingsbesluit - Last onder dwangsom		nee		9,00	5	111,00	999,00	254	2.286,00	253.746,00
H01.1c Handhavingsbesluit - Voornemen bestuursdwang		nee		50,00	5	111,00	5.550,00	0	0,00	0,00
H01.1d Handhavingsbesluit - Bestuursdwang		nee		50,00	5	111,00	5.550,00	0	0,00	0,00
H02.1 Bestuursdwang		nee		50,00	5	111,00	5.550,00	0	0,00	0,00
H02.2a Last onder dwangsom - Invorderen		nee		7,00	5	111,00	777,00	122	854,00	94.794,00
H02.2b Last onder dwangsom - Intrekken		nee		5,00	5	111,00	555,00	182	910,00	101.010,00
H03.1 Bestuurlijke strafbeschikking milieu		nee		15,00	4	101,00	1.515,00	41	615,00	62.115,00
H04.1 Proces verbaal		nee		15,00	4	101,00	1.515,00	22	330,00	33.330,00
Bezwaar & Beroep										
J01.1 Behandeling bezwaar met voorlopige voorziening		nee		50,00	5	111,00	5.550,00	0	0,00	0,00
J01.2 Behandeling bezwaar zonder voorlopige voorziening		nee		40,00	5	111,00	4.440,00	25	1.000,00	111.000,00
J02.1 Behandeling beroep met voorlopige voorziening		nee		55,00	5	111,00	6.105,00	0	0,00	0,00
J02.2 Behandeling beroep zonder voorlopige voorziening		nee		45,00	5	111,00	4.995,00	8	360,00	39.960,00
J02.3 Behandeling hoger beroep met voorlopige voorziening		nee		55,00	5	111,00	6.105,00	0	0,00	0,00
J02.4 Behandeling hoger beroep zonder voorlopige voorziening		nee		45,00	5	111,00	4.995,00	0	0,00	0,00
Adviesring										
A01.3 Advies milieu-aspecten beleid bevoegd gezag		nee		15,00	4	101,00	1.515,00	21	315,00	31.815,00
A01.4 Advies milieu-aspecten calamiteit		nee		15,00	4	101,00	1.515,00	10	150,00	15.150,00
A01.5 Advies milieu-aspecten taakuitoefening bevoegd gezag		nee		15,00	4	101,00	1.515,00	50	750,00	75.750,00
A02.1a Beleidsadvies Milieu		nee			5	111,00	in euro/uren		1.235,00	137.085,00
A02.1b Beleidsadvies Omgevingswet		nee			5	111,00	in euro/uren		1.170,00	129.870,00
Overige taken										
D09.1 Helpdesk		nee			2	87,00	in euro/uren		1.315,00	114.405,00
D10.1 Meldkamer		nee			1	80,00	in euro/uren		1.525,00	122.000,00
D11.1 Informatie-ontsluiting		nee			3	94,00	in euro/uren		1.800,00	169.200,00
D14.1 Relatiebeheer		nee			4	101,00	in euro/uren		1.235,00	124.735,00
D15.1 Behandeling WOB-verzoek		nee		12,00	5	111,00	1.332,00	6	72,00	7.992,00
D16.1 Deelname crisisorganisatie		nee			4	101,00	in euro/uren		234,00	23.634,00
D19 Permanente meting		nee			3	94,00	in euro/uren		70,00	6.580,00
Specifieke projecten	Coördinatie toezicht project	nee			3	94,00	in euro/uren		105,00	9.870,00
	Lokaal project	nee			3	94,00	in euro/uren		217,00	20.398,00
	Ketentoezicht	nee			5	111,00	in euro/uren		900,00	99.900,00
	Coördinatie Vuurwerkopslag/evenementen	nee			3	94,00	in euro/uren		162,00	15.228,00
	EED-bijdrage gemeenten			5,00	3	94,00	in euro/uren	0	0,00	0,00
	Nader te bepalen specifiek project				3	94,00	in euro/uren		499,00	46.906,00
Afrondingsverschil										-331,00
Totaal								13.240	116.100,00	11.297.200,00

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

6.6 Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AR	Algemene reserve
AOW	Algemene Ouderdomswet
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BOR	Besluit Omgevingsrecht
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPB	Centraal Planbureau
DB	Dagelijks Bestuur
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
EED	Europese Energy-Efficiency Richtlijn
EEP	Energie Efficiëntie Plannen
EMU	Economische en Monetaire Unie
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
Fte	Fulltime-equivalent
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GR	Gemeenschappelijke Regeling
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KvK	Kamer van Koophandel
MER	Milieueffectrapportage
MEV	Macro Economische Verkenning
MJA3	Meerjarenafpraak Energie-Efficiëncy 3
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
OM	Openbaar Ministerie
Ow	Omgevingswet
PIOFACH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RO	Ruimtelijke Ordening
SMT	Sociaal Medisch Team
TMLO	Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
VJN	Voorjaarsnota
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WKO	Warmte- en koudeopslag
Wm	Wet milieubeheer
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WNT	Wet normering topinkomens